

Spoštovani bralci in bralke!

»Precedi skozi tri cedila, kar imaš povedati«, je dejal slavni grški filozof Sokrat. Morda poznate poučno legendo, ki si jo velja zapomniti in je lahko še danes vodilo ter temelj za graditev dobrih medsebojnih odnosov. Takole se glasi:

Nekdo je prišel nekega dne ves razburjen k modremu Sokratu: "Poslušaj, moram ti povedati, kako je tvoj prijatelj ..."

"Počakaj!" ga je prekinil filozof. "Si to, kar mi nameravaš povedati, precedil skozi tri cedila?"

"Tri cedila?", se začudi prišlec.

"Da, moj prijatelj, tri cedila. Prvo je cedilo **RESNICE**. Si preveril, če je to, kar mi hočeš povedati, resnično?"

"Nisem. Slišal sem, da ljudje o tem govorijo."

"Dobri moj prijatelj. Gotovo si to precedil skozi drugo cedilo – cedilo **DOBROTE**. Je kaj dobrega v tem, kar mi želiš povedati, čeprav ni gotovo, da je vse resnično?"

"Ne!" odgovori človek že precej v zadregi. "Ni govora o čem dobrem. Ravno nasprotno."

"Hm!" ga ponovno prekine modrec. "Poskušajmo še s tretjim cedilom. Je to, kar bi mi rad povedal, vsaj **KORISTNO**?"

"No, ni ravno koristno."

"V redu." reče Sokrat, "če to, kar hočeš povedati, ni resnično, niti dobro, niti koristno, zakaj bi mi to rad povedal?"

Moji starši so rekli: Preštej do 10, preden kaj izgovoriš v jezi, jaz bi k temu dodala še »in uporabi še Sokratova cedila«. Besede imajo veliko moč, lahko gradijo, lahko razdirajo. Naša govorica je naše sporočilo svetu, drugim, kdo smo, kako delujemo, kaj želimo. V vsakem odnosu bi bilo dobro, da bi postala temelj komunikacije »Sokratova cedila«. Lahko postanejo naši pomočniki in prepričana sem, da bi z njimi postalo življenje lažje, manj stresno, bolj spontano....

V rejništvu mnogokrat pride do zelo zahtevnih odnosov, ko morajo rejniki dobro premisliti, kako delujejo, katere besede izgovorijo, kaj pokažejo z neverbalnim vedenjem: npr. v pogovoru z biološkimi starši, strokovnimi delavci, v šoli, tudi z otroki itd...Prepričana sem, da nam cedila resnice, dobrote in koristnosti lahko pomagajo. Prepričana sem tudi, da ima večina vas ta cedila že vgrajena v svoj vrednostni sistem in jih uporabljate nezavedno. Včasih je tudi dobro kakšna naša nezavedna vodila ozvestiti in preveriti ali delujejo v smeri gradnje pozitivne človeške družbe... .

V Rejniškem glasniku imamo tokrat kar precej za povedati, saj smo vam pripravili dokaj obširno brošuro, ki jo boste lahko prebirali preko leta. Največ poudarka je na stroki socialnega varstva in rejništva, kjer je pestra paleta novosti o katerih pišemo. Predstavili smo vam tudi nekaj člankov, ki vam bodo morda v pomoč pri delu z vašim otrokom. Z veseljem pa predstavljamo tudi diplomsko nalogo naše sodelavke Katje Dunaj, ki se je lotila prav pomembnosti delovanja Rejniškega društva in nam nakazala smernice, kaj vse bi lahko še bolje naredili.

Zelo sem vesela, da smo pridobili nekaj novih sodelavcev in da ste pričele rejnice aktivno sodelovati z izvrstnimi in zanimivimi članki. Neprecenljivi so članki o počutju otrok v rejništvu. Rejnice spodbujajte svoje otroke, da o svojih čustvih govorijo in pišejo. To je zanje terapevtsko delo, olajšanje, sprostitve, ko lahko izrazijo, kar čutijo. Tudi vaše počutje in počutje vaših bioloških otrok je pomembno. Preberite članek rejnice, ki je zelo aktualen v povezavi z nedavnimi družbenimi dogajanji (koroški dečki) in njeno občutenje, ko kot sorodnica otroka ni bila takoj izbrana kot rejnica. Iz tega

članka bi se strokovni delavci lahko marsikaj naučili in se osvestili, kako pomembno je, da pri izbiri rejniške družine res dobro preverimo motive vseh sorodnikov, četudi v naprej slutimo, da je malo možnosti, da bi otroka lahko namestili v sorodniško družino.

V enem od člankov boste lahko prebrali, kako smo vsi ljudje ranljivi in da vsi potrebujemo kdaj pomoč. In kako težko je prositi za pomoč. Kako se delamo močne in si ne upamo pokazati stiske. Posebno za rejnike velja, da morajo biti v rejniškem sistemu na strani močnih. Velikokrat mislijo, da morajo biti tisti, ki se nikoli ne zlomijo, ki vse vedo in znajo? Je to res?

V tokratni številki vam predstavljamo slovensko slavno osebo, ki je živela v rejništvu in postala uspešna, svetovno znana, tudi srečen človek, ki si je ustvaril družino, ki mu pomeni vse na svetu. Torej sanje niso dosegljive samo v »daljni Ameriki« ampak tudi pri nas. Članek nam prikazuje, da pa je za uspeh potrebno trdo delo.

Zelo zanimiv članek o obisku nepalske vladne delegacije v njihovi rejniški družini nam je poslala tudi rejnica Petra Kogej. Super, slovenske rejniške družine ste že od nekdanje učna baza za učenje o rejništvu in postavljanje sistema rejništva v državah, kjer rejništvo ni dobro razvito.

Preden smo preko Rejniškega glasnika vrgli besede v svet, smo skušali naše novice »precediti« skozi vsa tri cedila: resnice, dobrote in koristnosti. Veseli bomo, če si boste vzeli čas in prebrali članke, ter nam dali tudi odziv, kaj je bilo za vas dobrega, koristnega, resničnega. Želja uredniškega odbora je, da vam pripravljamo prav takšne vsebine, ki vas obogatijo, učijo, informirajo. Tako gradimo kvalitetnejše rejništvo in s tem kvalitetnejše medsebojne odnose.

Maksimiljana Mali, urednica

Kazalo vsebine:

REJNIŠKO DRUŠTVO SLOVENIJE6

Moje mnenje šteje - Predlogi ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (*mag. Darko Krajnc*) 6

Poročilo o izvedenem programu v letu 2016..... 12

Srečanje rejniških družin 2017 (Vanja Vidič)..... 19

Rejniški tabor – skupaj ustvarjamo lepši svet (*mag. Evelina Katalinič*)..... 22

STROKOVNI ČLANKI24

Nov družinski zakonik prinaša spremembe tudi na področju rejništva (Tanja Cirkvenič) 24

Prednosti in pasti družbenih omrežij (*Majda Vračko Zanič, prof.slov.*)..... 28

Kako vzgajamo? Avtoritativna in permissivna vzgoja (*mag. Andrej Omulec*)..... 32

Vloga Rejniškega društva Slovenije v sistemu rejništva (Katja Dunaj, prof. soc. in geo.) 36

Razmislek o reorganizaciji CSD (*mag. Darko Krajnc*)..... 45

Trenutek zame – Prosti čas rejnic in rejnikov (Maksimiljana Mali, univ. dipl. soc. del.)..... 47

Pravljice (Daša Gjerek, dipl. soc. del.)..... 53

Dopuščanje ranljivosti (Jasna Solarović) 56

IZ ŽIVLJENJA REJNIŠKIH DRUŽIN59

Družina – moj smisel življenja (Urška Horvat) 59

Moja zgodba (Linda) 61

Nekaj ti moram povedati (Andrej Rozman Roza) 63

Pot do rejništva – 2 del: Spet doma (Ana A. K.) 64

Predstavitev delovanja Kluba rejniških družin Maribor (Majda Vračko Zanič, *prof.slov.*) 69

REJNIŠTVO V SVETU	71
Rejništvo v Italiji (Maksimiljana Mali, univ. dipl. soc. del).....	71
Obisk nepalske delegacije v Sloveniji (Petra Kogej).....	77
IZ SVETA ZABAVE	79
Trdobjec Dejan Zavec o življenju v rejništvu (mag. Darko Krajnc)).....	79
NAŠI DONATORJI	83

MOJE MNENJE ŠTEJE

Predlogi ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Rejniško društvo Slovenije je v okviru svojega delovanja zbralo predloge rejnikov in rejnic za izboljšanje kvalitete rejništva. Rejniško društvo je tista družbeno civilna asociacija, ki se trudi s svojim delovanjem izboljšati delo na področju rejništva, in ki k strokovnemu delu državnih ustanov s svojimi projekti dodaja še tiste vsebine za rejništvo, ki jih le-te ne zagotavljajo. Skušamo čim več narediti za dobro počutje vseh udeležениh v sistemu rejništva in s tem doseči optimalen položaj za rejniškega otroka.

Ugotovili smo, da kljub našim naporom nekaterih pomembnih zadev za ljudi v sistemu rejništva ne moremo reševati sami in jih je potrebno reševati širše na vseh družbenih nivojih ter s pomočjo tistih, ki imajo več vpliva in večjo družbeno moč.

Ministrici predlagamo seznam naših opažanj ter predlogov in prosimo, da ministrstvo in druge službe takoj pristopijo k ukrepanju za reševanje teh pomanjkljivosti, na katere naše društvo že dalj časa opozarja. Predlagamo, da se pričnejo urejati tako težave na sistemski ravni kot tiste, ki so ožjega pomena. Tiste težave, ki so takšne narave, da ne posegajo v delovanje pravno formalnega sistema, bi se po naši oceni lahko dokaj hitro uredile z navodili in smernicami za delo.

Želimo, da bi naše ugotovite in predlogi padli na plodna tla in bili v čim večji meri upoštevani. Naše pripombe vam bodo morda v pomoč ob pripravi reorganizacije Centrov za socialno delo.

Vsekakor smo še naprej pripravljeni za sodelovanje z vsemi družbenimi dejavniki, ki si prizadevajo za boljšo kvaliteto rejništva in želimo, da naše pripombe razumete kot korak k prizadevanjem v dobro rejniškemu sistemu in predvsem rejniškim otrokom.

OTROCI V REJNIŠTVU

Otrokom v rejništvu je potrebno zagotoviti :

- redno in dostopno ter brezplačno psihoterapevtsko pomoč;
- večjo dostopnost do vseh pomoči za otroka tudi v drugih institucijah;
- več ustrezne strokovne pomoči s strani njihovih strokovnih delavcev na Centrih za socialno delo in sicer:
 - večkrat sklicati IPS;
 - poslušati in slišati otroka (njegove želje, predloge, težave- pogosto se težave pojavijo v zvezi s stiki z biološkimi starši, na katere otroci ne želijo, pa morajo, ker tako zahtevajo strokovni delavci);
 - večkrat opraviti pogovor samo z otrokom o njegovem počutju v rejniški družini, njegovih željah in potrebah brez navzočnosti drugih oseb;
 - postaviti zagovornika otrokovih pravic zlasti v zahtevnih postopkih tako v okviru CSD kot na sodišču;
 - urediti položaj otrokom s posebnimi potrebami: zanje ni ustrezno poskrbljeno, saj večkrat ni zagotovljene ustrezne individualne obravnave v šolah in drugih institucijah, ni zagotovljene individualne učne pomoči v šoli ali dodeljenega spremljevalca kljub odločbi, ni ustreznih ustanov ali v njih ni dovolj kapacitet za pomoč oziroma usposabljanje. Ob zaključku rejništva otroci pogosto ostajajo v rejniških družinah, ker stroka in družba ne zagotovijo ustreznih pogojev za samostojno življenje teh mladih oseb s posebnimi potrebami.
 - mladi s posebnimi potrebami skoraj nimajo možnosti za zaposlovanje in usposabljanje.

Zaključevanje rejništva:

- Mladostniki po zaključenem rejništvu vse prepogosto ostajajo v rejniških družinah, saj jim družba ne pomaga pri vstopanju v samostojnost in ne daje podpore pri urejanju vseh najnujnejših pogojev za samostojno življenje.
- Mladostniki iz rejništva bi potrebovali še nadaljnje načrtno strokovno spremljanje in podporo CSD tudi po tem, ko se rejništvo zaključi.
- Potrebovali bi intenzivno podporo odgovornih družbenih institucij pri iskanju zaposlitve in reševanju stanovanjskega vprašanja.
- Potrebovali bi denarno podporo ali rejnino in rejniško razmerje še nek prehodni čas potem, ko zaključijo šolanje, da bi sploh lahko preživeli do prvega lastnega zaslužka.
- Za mlade, ki se jim rejništvo zaključi in imajo težave ter so brez osnovnih eksistenčnih pogojev, bi bilo nujno ustanoviti stanovanjsko skupino, kjer bi se mladi pod strokovnim vodstvom okrepili in pripravili na samostojnost.
- Strokovne službe bi morale še bolj intenzivno delati z biološkimi družinami, da bi se mladi, ki nimajo druge možnosti, lahko vrnili urejene razmere v biološki družini.
- Potrebno bi bilo še okrepiti delo z rejniškimi družinami in jim nuditi čim več izobraževanja in usposabljanja ter podpore.
- V sedanji situaciji večina podpore mladim, ki odhajajo v samostojnost iz rejniških družin, družba nalaga rejniškim družinam, saj le te največkrat najbolj intenzivno in konkretno dajejo podporo in pomoč svojim varovancem tudi še potem, ko zanje nimajo več družbene odgovornosti, vendar jim družba ob tem ne daje ustrezne podpore in pravno formalnega statusa.
- Mladim osebam iz rejništva bi bilo potrebno zagotoviti »popravni izpit« v tem smislu, da bi v primeru kriznih situacij tudi po 18. letu lahko ponovno vzpostavili zanje rejniško razmerje. Zelo pogosto se namreč zgodi, da imajo mladi v rejništvu močno krizo identitete

ravno v obdobju od 17-19 let in v tem času še ne znajo realno presojeti lastnih sposobnosti. Odločijo se za prekinitev rejništva in po nekaj hudih in neprijetnih izkušnjah uvidijo svojo napačno odločitev. Želijo se vrniti nazaj v rejniško družino, ki jih po navadi tudi sprejme, vendar za to ne dobi nobene družbene podpore ali statusa.

- Zagotoviti bi bilo potrebno predpis, da otrokov privarčevani denar ne bo obdavčen.

BIOLOŠKI STARŠI

- Strokovne službe morajo več svojih aktivnosti usmerjati v intenzivno delo z biološko družino, jim postaviti pogoje in časovne termine za rehabilitacijo svojih razmer, ob tem pa jim nuditi ustrezno strokovno podporo, spremljanje in sprotno preverjanje njihove rehabilitacije.
- Stiki otroka z biološkimi starši naj bi bili soodvisni od rehabilitacije razmer v biološki družini (večja motivacija za sanacijo razmer in bolj uspešno spreminjanje pomeni več stikov ...).
- Biološki starši naj bi dobili obvezo usposabljanja in izobraževanja za primerno starševstvo.

REJNICE IN REJNIKI

Rejnice predlagamo, da se večjo pozornost posveti našim materialnim razmeram in strokovnemu položaju.

Predlogi za ureditev materialnega položaja:

- zvišanje rejnine v skladu z rastjo življenjskih stroškov;
- plačilo bolniškega staleža,
- plačilo dopusta,
- regres,
- možnost dopusta,
- zavarovanje odgovornosti za delo,
- možnost nakupa večjega avtomobila pod ugodnejšimi pogoji,
- dodatek za veliko družino,

- možnost najema kredita,
- sprememba kriterija za ureditev poklicnega statusa rejnice (manj otrok),
- urediti rejnikom plačilo prevoznih stroškov, kadar mora rejnik večkrat voziti v zelo oddaljene kraje otroka (IPS, stiki staršev z otrokom, bolnišnične in druge terapevtske obravnave ...).

Predlogi za izboljšanje pogojev dela in strokovnega položaja rejnikov:

- Strokovne službe naj v večji meri prisluhnejo rejnikom, jim priznavajo status strokovnih sodelavcev, upoštevajo njihov glas in jih ne izključujejo in prezirajo njihovih predlogov.
- IPS naj se večkrat skličejo tudi na predlog rejnikov ali otroka.
- IPS naj bo s strani strokovnih služb organiziran in voden strokovno ter delovno naravnani sestanek v korist otroka in naj ne bo le formalna obveza, kar se vse prevečkrat dogaja.
- Pomoč rejnicam pri izvajanju zahtevnih stikov – večkrat pomoč strokovnih delavcev.
- Dati rejnikom bolj aktivno vlogo v vseh rejniških postopkih in tudi v postopkih v drugih ustanovah, ko se obravnava položaj otroka iz njihove rejniške družine.
- Poskrbeti za pozitivno promocijo rejniške dejavnosti in s tem utrjevati priznanje rejniškemu delu in družbeni status rejništva.
- Rejniki so preveč izpostavljeni, če otrok ne upošteva njihovih vzgojnih in navodil.
- Izobraževanje naj v pretežni meri poteka v obliki delavnic.
- Organiziranje supervizije za rejnike ali druge oblike strokovne pomoči za rejnike v stiski.
- Imenovati nek organ oziroma družbeni institut, ki bo opravljal mediacijo v primeru nestrinjanja med rejnikom in njegovim matičnim socialnim delavcem.
- Več sprotnih in kontinuiranih informacij o dogajanju v rejništvu in tudi o delu Rejniškega društva Slovenije.

STROKOVNI DELAVCI

- Strokovnim delavcem je potrebno urediti in omogočiti ustrezne možnosti za delo v smislu normalne obremenitve.
- Strokovni delavci naj bi bili bolj dostopni, zato je njihovo delo potrebno organizirati tako, da se rejništvo izvaja brez motenj, in da so strokovni delavci na voljo rejniškim družinam, kadar so ti pred pomembnimi odločitvami glede ravnanja in pomoči svojim varovancem.
- Organizirati dežurni 24 urni telefon, kjer bodo rejniki dobili strokovni suport in podporo.
- Strokovnim delavcem zagotoviti večjo možnost rednega izobraževanja in izpopolnjevanja.
- Takojšen odziv, kadar rejnice prosijo za pomoč in so v krizni situaciji.
- Večkrat sklicati IPS, če je to v korist otroka.
- Delovati nevtrarno in dejansko zasledovati le korist otroka, tako da strokovni delavci ne podležejo pritiskom bioloških staršev pri urejanju stikov in drugih zadev za otroka.
- Večkrat opraviti nenapovedane obiske v rejniških družinah, s katerimi bodo dobili bolj realen vpogled v rejniške družine in lažje argumentirano ocenili in izločili slabe rejniške družine, ki mečejo slabo luč na celotno rejništvo.
- Strokovni delavci CSD naj v večji meri delujejo kot koordinator in povezovalac rejniškega sistema v smislu osveščanja drugih institucij in ustanov glede vloge rejništva (šole, vrtci, zdravstvo in sodstvo ...).
- Strokovni delavci naj vedno ustvarjajo profesionalen in pošten odnos v odnosu do rejnikov, naj bodo do njih odprti, osebno angažirani in obenem strogo profesionalni.

Predsednik Rejniškega
društva Slovenije

mag. Darko Krajnc

POROČILO O IZVEDENEM PROGRAMU V LETU 2016

Rejniško Društvo Slovenije deluje od leta 2006 in združuje vse, ki se srečujejo z rejniško dejavnostjo in tudi somišljenike ter podpornike rejništva. Člani so tako rejniki kot polnoletni udeleženci v rejništvu ter osebe, ki so otroštvo preživele v rejništvu, strokovni delavci in druge osebe, ki želijo pomagati otrokom, za katere starši ne skrbijo. Cilji društva so povezati vse somišljenike, jih zbrati v različnih aktivnostih z namenom doseči čim višjo raven rejništva.

Namen društva je posvečati večjo pozornost tistim vsebinam rejništva, ki jih stroka ne uspe ali ne more izvajati. To so srečanja rejniških družin, otrok v rejništvu, tabori za otroke in mladostnike, dodatno izobraževanje izvajalcev rejništva, informiranje in tudi opozarjanje na težave v rejništvu ter posledično vplivanje na sprejem zakonodaje in na nastajanje strokovnih smernic. Društvo daje poudarek tudi pozitivni medijski promociji rejništva.

Rejniško društvo Slovenije ima od Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti pridobljen status društva, ki deluje v javnem interesu na področju izvajanja družinske politike.

Društvo ima približno 250 članov, od tega 15 - 20 aktivnih članov.

Društvo je v letu 2016 imelo sledeče cilje:

- Povezovanje rejniških družin, z namenom izmenjave izkušenj in opozarjanje na odprta vprašanja v rejništvu;
- Povezovanje in pomoč otrokom, ki se nahajajo v rejništvu;
- Informiranje;
- Izobraževanje rejnikov in rejnic ter strokovna pomoč otrokom;
- Pozitivna medijska promocija rejništva;
- Povezovanje in sodelovanje z institucijami, ki skrbijo za izvajanje rejništva;
- Opozarjanje na odprta vprašanja in težave pri izvajanju rejništva;
- Povezovanje z društvi in drugimi asociacijami iz drugih držav.

Odgovorni nosilec programa in predsednik društva je mag. Darko Krajnc.

Uporabniki storitev društva

Naši uporabniki so otroci iz rejniških družin, rejniki in rejnice s svojimi družinami, tudi biološke družine otrok v rejništvu, strokovni delavci (CSD, šole,...) ter vsi, ki jih rejništvo zanima. Pogojev za vključitev v naš program ni, storitve so namenjene tako članom kot nečlanom društva.

REALIZACIJA PROGRAMA V LETU 2016

1. Srečanje rejniških družin v Razkrižju

V letu 2016 smo pod vodstvom vodje projekta Tanje Ferlin, rejnice, organizirali 10. tradicionalno srečanje rejniških družin in članov Rejniškega društva Slovenije v Razkrižju. Srečanje je pomembno, kot neformalna oblika povezovanja in druženja vseh podpornikov kvalitetnega rejništva. Zbrali smo se 4.6.2016. Na srečanje smo povabili rejnike s svojimi družinami, vse naše strokovne delavce in simpatizerje rejništva. Vabilu se je odzvalo okrog 350-400 ljudi, poudariti pa moramo, da se nam je letos pridružilo kar nekaj simpatizerjev in podpornikov, ki so nam s svojo prisotnostjo izkazali spoštovanje do našega dela.

Srečanja se je udeležilo več pomembnih osebnosti iz politike. Med drugim nas je počastila z obiskom in nagovorom tudi ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anja Kopač Mrak. Prišlo je več direktorjev CSD iz različnih občin Slovenije, direktorica Skupnosti CSD Darja Kuzmanič Korva in drugi.

Z obiskom nas je počastil tudi naš slaven otrok iz rejništva, promotor vztrajnosti in uspešnosti, svetovni rekorder v plavanju Darko Đurić. Kot vedno na srečanju v Razkrižju nas je prijazno pozdravil tudi župan občine Razkrižje Stanko Ivanušič.

Zbirati smo se pričeli ob 9.00. Sledil je kratek kulturni program. Na odru so bili skupaj z nami skupina Tamburice od Murice in naš spretni čarodej Marliaz z asistentko in svojimi živalmi (tudi on je otroštvo preživel v rejništvu). Nastopali so tudi Hrvaški Tamburaši, skupina Zrin, Claudia, kot posebna gostja pa je otroke in odrasle navdušila pevka Regina.

Poskrbeli smo za tople obroke, mize so bile obložene s hladno pijačo in pecivom, za kar so poskrbeli prostovoljci. Tudi letos so nam pridne članice TND-ja Razkrižje spekle razkriško specialiteto - mlince in nam pripravile predstavo na prazgodovinski naselbini o življenju ljudi izpred 5500 let pred našim štejetjem.

Srečanje je rejnikom omogočilo, da so delili izkušnje med seboj. Rejniki z več izkušnjami so delili spodbudne besede rejnikom, ki so komaj začeli svoje poslanstvo. Vsi skupaj smo preživeli čudovit dan ob sklepanju novih

poznanstev. Veseli smo bili ponovnega srečanja s prijatelji, ki smo jih spoznali prejšnja leta.

Srečanje smo izkoristili v pozitivni namen medijske promocije rejništva, saj so ob dogodku poročali mnogi mediji. Srečanje je bilo tudi delavno naravnano, saj so rejnice izpolnile kratko anketo, iz katere naj bi društvo razbralo težave in počutje rejnic ter njihove predloge za bolj kvalitetno delo v rejništvu in na osnovi rezultatov dobilo tudi smernice za svoje vsebinsko delo v prihodnje.

2. Okrogle mize

Rejniško društvo Slovenije je v tem letu organiziralo štiri okrogle mize oz. dogodke na temo rejništva, s posebnim poudarkom na zaključevanje rejništva z naslovom »Biti navezan in ves čas pripravljen na slovo«.

Prva je bila 18. aprila v Murski soboti, druga 6. septembra v Kopru, tretja 25. oktobra v Zagorju ob Savi ter četrta 08. novembra v Ajdovščini.

Okrogla miza je bila organizirana tako, da je bila s strani strokovne delavke Maksimiljane Mali podana uvodna predstavitev teme, nato pa sta rejnica Silva Valente in Patricija, dekle, ki je del rejništva preživela pri njej v rejništvu, predstavili svojo zgodbo. Nato je mag. Andrej Omulec predstavil še psihološki vidik doživljanja ob različnih prelomnih trenutkih v življenju.

Ključni dejavniki, ki vplivajo na osamosvojitev otrok iz rejniških družin, so: stanovanje, zaposlitev, zdravje, ustrezna izobrazba, ustrezna socialna mreža, ravnanje z denarjem, sposobnost za vsakdanja opravila. Ugotavlja se, da rejniki poskrbijo, da se večina otrok ustrezno usposobi za vsakdanja opravila, večinoma tudi za ravnanje z denarjem. Rejniški otroci pa imajo navadno šibkejšo socialno mrežo, velikokrat slabše zdravje in posebne potrebe ter vsi ne dosežejo visoke izobrazbe (čeprav visoko izobraženih mladih, ki so del otroštva preživeli v rejništvu ni tako malo). Zaposlitev in stanovanje pa je za večino velik problem. Zlasti kar se tiče nastanitve ne morejo pričakovati podpore najbližjih – bioloških staršev, kar je danes pri ostali populaciji

normalna praksa. Sredstev za nakup ali najem stanovanja nimajo. Rejniki so zelo pogosto edini podporniki tem mladim ljudem, saj tudi družba ni vzpostavila mehanizmov, ki bi tem mladim ljudem pomagala pri prehodu v samostojno življenje. Strokovne službe običajno ne sledijo, kako se ti mladi osamosvajajo.

Zato v RDS predlagamo, da se v družbi nekatere stvari spremenijo in izboljšajo in sicer:

- Vzpostavitev modela podpornega starševstva in nudenje pomoči mladim tudi po izhodu iz rejništva.
- Pripravljalni programi za izhode iz rejništva (posebne komisije, ki bi vključevale tudi predstavnike, ki lahko vplivajo na reševanje stanovanjskega vprašanja, zaposlitve...), strokovni timi za pomoč po zaključku rejništva:
 - a) materialna pomoč za prehodno obdobje ob odhodu iz rejništva (enkratna, začasna 3- 6 mesecev...),
 - b) ustanovitev posebnih stanovanjskih skupin za otroke iz rejništva, kjer bi imeli pod strokovnim vodenjem možnost preživeti določeno prehodno obdobje,
 - c) socialno podjetništvo za zaposlovanje mladih,
 - d) poskrbeti za redno, neprekinjeno in ustrezno psihoterapevtsko pomoč otrokom že v poteku rejništva ter intenzivno delo z biološko družino.

Okrogle mize so bile izobraževalno informativne narave in so jih lahko Centri za socialno delo izkoristili (po ZIRD-u) kot izvedbo izobraževanja za rejnice, katerim smo izstavili potrdilo o izobraževanju.

3. Strokovno-zabavni tabori za otroke iz rejniških družin

Ena od pomoči otrokom iz rejniških družin so tudi tabori, ki smo jih organizirali v vseh šolskih počitnicah in so bili več kot uspešni. S pomočjo

Karitasa (ki nam zagotavlja prostore) smo letos organizirali dva tabora v Vrbju pri Žalcu in sicer v poletnih in jesenskih počitnicah.

Na taboru so z otroci starimi od 10 do 15 let delali štirje strokovnjaki in sicer mag. družinske terapije Andrej Omulec in njegovi pomočniki, ki so bili prisotni 24 ur na dan. Na taboru so se otroci posvečali delu na sebi, pozitivni samopodobi, pridobivanju samozavesti, terapiji preko ustvarjalnih delavnic, glasbe, pogovora in drugih metod z naslovom: »Moja drugačnost, ker živim v rejništvu, starši in družina, želje za prihodnost.....«. Poskrbljeno je bilo tudi za sprostitev. Z otroci so poskušali ustvariti varno in nevtrarno okolje, da so lažje spregovorili o svojih težavah in strahovih, saj so bili v družbi sebi enakih. Otroci so drug z drugim obdržali stike.

Na taboru v Vrbju pri Žalcu, ki je potekal od 4.8. do 7.8.2016, je bilo udeleženih 10 otrok, od 3.11.2016 do 6.11.2016 pa kar 17 otrok.

Po opravljeni anketi, ki smo jo izvedli, je bil odziv otrok pozitiven. Otroci in mladostniki so izrazili željo po več takšnih taborih.

4. Rejniški glasnik

V letu 2016 smo izdali tudi REJNIŠKI GLASNIK, letos že 50. številko Društvo je nadaljevalo z izdajo glasila, saj je za številne rejnice in rejnike glasilo edini pisan vir informacij ter, da iz njega črpajo dodatno strokovno pomoč. Projekt in vodenje uredniškega odbora nadaljuje Maksimiljana Mali, dolgoletna urednica Rejniškega glasnika. Rejniški glasnik je v preteklem letu v pretežni meri prinašal strokovne vsebine, namenjene tako rejnikom, otrokom in tudi strokovnim delavcem, ponudil pa je tudi še druge vsebine, kot so rejništvo v svetu in doživljanje rejništva. Glasilo želi pritegniti mlade bralce z zgodbami slavnih in uspešnih oseb, ki so del svojega življenja preživele v rejništvu. Te osebe dokazujejo, da ni ovire za uspeh, niti najmanj pa za uspeh ni ovira rejništvo.

Namen in cilji izdaje glasila so bili: izobraževanje, informiranje, izmenjava izkušenj in pozitivna medijska promocija.

5. Spletna stran RDS

V letu 2016 je delovala spletna stran RDS. Spletno stran sprotno ažuriramo ter jo skušamo oblikovati aktualno in interaktivno. Na spletni strani imajo tako rejniški otroci, kot rejniki možnost pošiljanja vprašanj v pisemski nabiralnik. Na postavljena vprašanja, izražene stiske in težave jim odgovarjajo strokovnjaki, ki so člani društva in drugi, ki so pripravljeni sodelovati. Tako so otroci in izvajalci rejniške dejavnosti dobili priložnost, da še na enem mestu, opozorijo na svoje morebitne stiske, prosijo za pomoč, predlagajo spremembe ali pa samo izrazijo svoje stališče in mnenje.

6. Medijska promocija

Medijsko smo bili zelo aktivni. Novinarji so obiskali našo okroglo mizo v Murski Soboti, srečanje rejniških družin,... Dali smo intervjuje za različne medije, podali smo stališča RDS. Članki o nas so bili objavljeni v: Nedelo, Večer, Dnevnik, revija Ona in v domačem časopisu Vestnik. Predsednik RDS Darko Kranjc je tudi aktivno sodeloval v razpravi zvezi z dogodkom o odvzemu »koroških dečkov« starim staršem. Naše društvo se je zavzemalo za razmišljanje o tem, kaj je dobro in koristno za otroka, zavzelo stališče proti vpletanju politike v stroko in pretiranemu medijskemu izpostavljanju primera, ter se zavzemalo za umiritev strasti vseh vpletenih in resnično iskanje najboljše možne poti za otroke.

7. Obdarovanje otrok

V soboto 17.12.2016 smo organizirali tudi obdarovanje otrok. Obdarovanje je potekalo v Lendavi v hotelu Elizabeta, igrače pa je doniral Spar Slovenija. Z darili smo razveselili 45 otrok iz rejniških družin. Aktivnosti, ki smo si jih zadali kot cilje v letu 2016, smo uspešno realizirali.

Predsednik Rejniškega društva Slovenije

mag. Darko Krajnc

SREČANJE REJNIŠKIH DRUŽIN 2017

Pred nami je 11. tradicionalno srečanje rejniških družin. To leto smo se odločili, da bomo srečanje pripravili malo drugače. Tako pripravljamo družinski pohod čez Lendavske gorice do stolpa Vinarium, ki je bila v letu 2016 tretja najbolj obiskana turistična točka v Sloveniji.

- **Stolp Vinarium**, panonski svetilnik ali pomurski Eifflov stolp, kot so ga tudi poimenovali je visok 53,5 metrov in se nahaja v Dolgovaških Goricah. Leži na 302 metrih nadmorske višine. Projektirala sta ga arhitekta

Oskar Virag in Iztok Rajšer. To je najvišji razgledni stolp v Sloveniji. S stolpa je prekrasen razgled in omogoča razgled v štiri različne države. Na stolp se lahko povzpnete po 240 stopnicah ali z dvigalom. Ko se naužijete prekrasnega razgleda, po barviti okolici, naredite čudovite fotografije, si lahko v pritličju stolpa privoščite domače kulinarične užitke ali poskusite lokalno vino in sokove.

Začetek našega srečanja bo kulturni dom Lendava. Ta se nahaja v starem delu Lendave. Na tem mestu se bomo zbrali, si ogledali otroško gledališko predstavo lutkovnega gledališča Pupilla, ki v Lendavi deluje že nekaj let.

- **Kulturni dom Lendava** ali lendavska gledališka in koncertna dvorana se je začela graditi leta 1995 in gradnja je bila končana leta 2004. Objekt je zgrajen po idejnih

načrtih madžarskega arhitekta Imreja Makovca. Lendavski kulturni dom meri cca. 45 m x 33 m oz. 1400 m². Zgradba je delno podkletena, delno ima prostore tudi v etaži. Skupna koristna površina tako znaša cca. 2400 m². Osrednji del kulturnega doma je dvorana s 444 sedeži.

Objekt je zgrajen tako, da ga je možno uporabljati za: koncerte, dramo, opero in kongresno dejavnost vključno s simultanim prevajanjem.

Objekt je atraktivnega videza tako znotraj, kot tudi zunaj in privlačen za vsakega obiskovalca.

- **Lutkovno gledališče PUPILLA** deluje od leta 1993 v Lendavi. Osnovna dejavnost gledališča je ustvarjanje lutkovnih predstav, izdelovanje lutk, mask in kostumov po naročilu, izvajanje ustvarjalnih delavnic in organizacijo prireditev za otroke. Trenutno sestavljajo skupino dva igralca, igralka, glasbenik ter oblikovalca lutk in scene. Do sedaj so pripravili enajst predstav, s katerimi so sodelovali na Linhartovih srečanjih, Bienalu lutkovnih ustvarjalcev Slovenije ter na več mednarodnih festivalih v Avstriji, na Madžarskem, Hrvaškem, Slovaškem in v Sloveniji. Pri predstavah velikokrat sodelujejo z gostujočimi ustvarjalci-režiserji,

dramaturgi, predvsem iz sosednje Madžarske, kajti glede na to, da delujemo na dvojezičnem področju, igramo predstave v obeh jezikih. Pri svojem ustvarjanju želijo izkoristiti čim več možnosti, ki jih ponuja lutkovno gledališče in gledališče nasploh. Pri tem ubirajo eksperimentalen pristop, ki temelji na raziskovanju tradicionalnih in novih lutkovnih tehnik, različnih materialih ter izvirnih likovnih podobah in glasbe v živo. Pri izboru produkcij dajejo prednost predstavam za otroke, iz katerih se otroci na neprisiljen način lahko veliko naučijo, razvijajo domišljijo ter doživijo veliko prijetnih trenutkov.

Lendavski grad

Na srečanju si bomo lahko ogledali mesto Lendava in lendavski Grad. V času našega srečanja rejnikov in rejnic lahko izkoristimo edinstveno priložnost in si ogledamo slikarsko razstavo znamenitega slikarja Salvadorja Dalíja. Galerija-Muzej Lendava vabi namreč od maja do konca oktobra na ogled več kot stotih grafik in risb ter dveh tapiserij katalonskega umetnika Salvadorja Dalíja (1904–1989), ki jih je za razstavo v lendavskem gradu posodil zasebni zbiralec Richard H. Mayer iz Nemčije. Salvadorja Dalíja označujemo za vodilnega predstavnika nadrealizma, ki si je slavo krojil z izjemnimi umetninami pa tudi s provokativnim življenjskim slogom.

Lendavske toplice

Kdor pa si želi malo osvežitve, pa lahko izkoristi čas za čofotanje v topli zdravilni vodi v lendavskih toplicah, ki so do centra mesta oddaljene 15 minut hoje.

Vabljeni, da spoznate naše mesto in predvsem, da se družimo med seboj, preživimo lep dan in si izmenjamo naše rejniške izkušnje.

Pripravila Vanja Vidič, rejnica

REJNIŠKI TABOR – skupaj ustvarjajmo lepši svet

Že tradicionalno se v času prvomajskih šolskih počitnic organizira tabor za rejniške otroke. Tabora se udeležijo osnovnošolski otroci od 3. do 9. razreda. Prvi dan je vedno poln pričakovanj, tako s strani rejniških otrok, rejniških staršev in samih animatorjev ter hkrati namenjen medsebojnemu spoznavanju, skupni določitvi pravil obnašanja, razdelitvi nalog, razporejanjem otrok po sobah ter natančni vsebinski predstavitvi poteka taborniških aktivnosti.

Poudarek tabora je na gradnji kvalitetnih medsebojnih odnosih, izkušenskem učenju in osebni rasti posameznika. Taborniške aktivnosti so kreativne, kar pomeni, da izhajajo iz otrok, njihovih želja, potreb in rastejo skozi komunikacijo in posamezno osebo. Otroci ves čas

tabora vsakodnevno skrbijo za red in čistočo Karitasovega doma v Vrblju pri Žalcu, pripravljane obrokov ter umivanje posode. Še posebej skrbno počistijo dom zadnji dan bivanja. Največjo motivacijo za tovrstno delo jim predstavlja nagrada, ki jo prejmejo s strani animatorjev.

Animator tabora ne more biti kdorkoli. To so lahko tisti posamezniki, ki to delajo s srcem, z veliko mero empatičnosti, zmožnosti poslušanja, sprotnega načrtovanja taborniških aktivnosti, svetovanja in sposobnostjo zagotavljanja reda in discipline. Otrokom je potrebno predstaviti, da nam pravila zagotavljajo varnost na taboru in jih kot takšna moramo nujno upoštevati. Da tovrstna pravila rejniški otroci lažje ponotranjijo, jih seveda animatorji

izoblikujemo na začetku tabora skupaj z otroci in jih izobesimo na vidno mesto. Še posebej veliko mero spoštovanja si zasluži organizator tabora, ki prevzema vso odgovornost nad otroci, ki imajo raznolike težave, uživajo zdravila in ne sprejemajo monotonosti. Tovrstno delo ima neprecenljivo vrednost. Gre za terapevtski odnos z rejniškimi otroci, za strokovne prijeme umirjanja njihovih stisk, empatične pogovore in veliko mero potrpežljivosti. Poudariti je treba, da organizator tabora to počne že vrsto let iz dobrodelnosti, čeprav je tovrstno delo, če ga pretvorimo v denar vredno milijone. Dobrodelnost organizatorja in animatorjev tako ostane poplačana z zadovoljnimi nasmehi otrok, tesnimi objemi ob slovesu in njihovimi izjavami, da naj taki tabori trajajo celo njihovo življenje, saj se tukaj čutijo sprejete, razumljene, srečne in brezskrbne. Tabori rejniške otroke opremijo z znanjem za vsakodnevna življenjska opravila, vzpostavljanje kvalitetnih medsebojnih odnosov ter veščinami premagovanja svojih potlačenih strahov in stisk.

V času letošnjih prvomajskih počitnic so se otroci naučili kvalitetnega preživljanja časa v deževnih dneh, uživanja v aktivnostih na prostem ob lepem vremenu, spoštovanja slovenske tradicionalne gospodarske dejavnosti – hmeljarstva z obiskom hmeljarskega muzeja, medvrstniškega druženja ob

sladoledu in mestnem sprehodu po Žalcu ter samostojni pripravi večerje s pečenjem hrenovk ob taborniškem ognju. Tovrstno učenje ne vodi zgolj v znanje, ampak v dejanja, kar je za rejniške otroke še toliko večjega pomena, saj s tem pridobivajo na lastni pozitivni samopodobi in samostojnosti.

Zapisala: mag. Evelina Katalinić

Nov družinski zakonik prinaša spremembe tudi na področju rejništva

Državni zbor je 21. marca 2017 sprejel Družinski zakonik (DZ), ki je prišel veljati 15. aprila 2017. **Večina določil zakonika se bo začela uporabljati šele čez dve leti, torej 15. aprila 2019.** Vmesno obdobje je namenjeno sprejemu ukrepov in prilagoditev, ki so potrebne za izvajanje sprememb, ki jih zakonik prinaša glede na dosedanje ureditve (kadrovske in organizacijske spremembe, usposabljanja, sprejem postopkovnih in izvedbenih predpisov ipd.).

Družinski zakonik ureja zakonsko zvezo, zunajzakonsko skupnost, razmerja med starši in otroki, oblike pomoči države pri težavah partnerskega in družinskega življenja, ukrepe za varstvo koristi otroka ter preživetje, posvojitve, podelitev starševske skrbi sorodniku, rejništvo in skrbništvo za otroke in odrasle osebe, ki potrebujejo posebno varstvo. Navedeno vsebino je doslej urejal več kot 40 let star Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (ZZDR). **Stroka je dalj časa opozarjala na nujnost nove ureditve, ki bi zlasti bolje varovala koristi otrok.** To je tudi glavno vodilo novega zakonika. Družinski zakonik tako prinaša veliko več novosti kot le razširjeno opredelitev družine, ki je najbolj odmevala v javnosti ob njegovem sprejemanju.

Nova zakonodaja prinaša pomembne spremembe tudi na področju rejništva. Družinski zakonik področje rejništva ureja v sedmem delu, v sedmih členih, od 232. do 238. Poglavje o rejništvu je prilagojeno predlaganim sistemskim spremembam ukrepov za varstvo koristi otrok. Družinski zakonik opredelitve rejništva ne spreminja in koncept rejništva ostaja enak, kot je bil doslej. Rejništvo je oblika družinsko pravnega varstva otrok, ki se izvaja z nego, vzgojo in oskrbovanjem v tuji družini, to je pri osebah, ki niso otrokovi starši niti skrbniki, pač pa so lahko njegovi sorodniki. Pomembne pa so spremembe o odločanju o namestitvi v rejništvo.

Pristojnost za odločanje o izvajanju ukrepov za varstvo koristi otrok se seli s Centrov za socialno delo v pristojnost sodišč.

O namestitvi v rejniško družino bosta tako po novem odločala dva različna organa, to je sodišče in Center za socialno delo. Center za socialno delo bo o namestitvi v rejništvo odločal le izjemoma, in sicer v primeru nujnega ukrepa za varstvo otrokove koristi, v primeru, če otrok nima svoje družine, ali če otrok iz različnih razlogov ne more živeti pri starših ter tudi v primeru, če bo otroku potrebno usposabljanje v skladu s posebnimi predpisi (otroci z motnjami v telesnem in duševnem razvoju). Sicer pa o namestitvi otroka v rejništvo odloči sodišče v skladu z ukrepom za varstvo koristi otroka. Centri za socialno delo bodo torej pri odločanju o namestitvi otroka v rejništvo omejeni, šele izvajanje zakona pa bo pokazalo, ali se bodo za takšen ukrep v praksi res pogosteje odločala sodišča ali Centri za socialno delo.

Rejnik prevzame nase skrb za varovanje otroka, za zdravje, negovanje in oskrbovanje, za vsakodnevno, redno vzgojo otroka, za njegovo izobraževanje in usposobitev za samostojno življenje. Rejnik torej opravlja določene obveznosti, ki se nanašajo na nego in skrb za rejenca. Staršem je pridržana pravica, da dajo svoje soglasje za najpomembnejše vzgojne ukrepe rejnika. Sedanje določbo ZZZDR, da z oddajo otroka v rejništvo ne prenehajo pravice in obveznosti staršev ali skrbnika, ki jih imajo po tem zakonu (156. člen ZZZDR), je bilo že doslej treba razlagati tako, da staršem ostanejo tiste pravice in obveznosti, ki so združljive z bistvom in namenom rejništva. Sedaj je v zakoniku izrecno zapisano, da **z namestitvijo otroka v rejništvo ostanejo staršem ali skrbniku tiste pravice in obveznosti po tem zakoniku, ki so združljive z namenom rejništva, če zaradi varovanja otrokove koristi ni odloženo drugače**. Rejniku gre skrb za otrokov razvoj, varovanje, oskrbovanje in vzgojo rejenca pri rejniku. Rejnik ne upravlja otrokovega premoženja in ne zastopa otroka v premoženjskih zadevah. Ta upravičenja ostanejo staršem oziroma skrbniku. Obveznost staršev preživljati otroka seveda ne preneha z namestitvijo otroka v rejniško družino. Staršem ostanejo tudi druge posebne

pravice, ki izvirajo iz starševske skrbi in seveda tudi pravice, ki izhajajo neposredno iz razmerja starši – otrok, predvsem tiste, s katerimi vplivajo na otrokov družinski status, npr. pravice, da dajo privolitev za posvojitev otroka. Rejništvo ostaja odplačno razmerje, rejnik je za svoje delo upravičen do rejdine in zakonik ne govori o neodplačnem rejništvu. Družinski zakonik odpravlja možnost, da starši sami namestijo otroka v rejništvo. Dosedanja ureditev je namreč omogočala, da so starši sami oddali otroka v rejništvo in o tem center za socialno delo zgolj naknadno obvestili. Razlog za črtanje te možnosti iz zakonika je v novi ureditvi po ZIRD, ki predpisuje ostrejšje pogoje za rejnika. Otroku ni v korist, če je po odločitvi staršev v rejništvu pri osebi, ki teh pogojev ne izkaže, zato o tem ne morejo odločati starši sami.

Poleg družinskega zakonika bo področje rejništva tako kot doslej urejal tudi Zakon o izvajanju rejniške dejavnosti (ZIRD). Družinski zakonik kot splošnejši zakon ureja osnovne opredelitve in koncepte, ZIRD pa ga dopolnjuje in ureja podrobnejša določila o izvajanju rejniške dejavnosti. ZIRD v ta namen vsebuje določbe o pogojih za rejnika, o pridobitvi dovoljenja za opravljanje rejništva, o pogojih in postopku za izvajanje rejništva kot poklicne dejavnosti, o obveznostih rejnika in nalogah socialnega varstva (Centrov za socialno delo) pri izvajanju rejništva.

Nova ureditev posegov države v družino zaradi varovanja koristi otrok skuša doseči predvsem čimprejšnje odkrivanje primerov ogroženih otrok, zagotovitev takojšnje medicinske pomoči in preprečitev nadaljnega ogrožanja otroka, timsko interdisciplinarno obravnavanje primerov, ko so otroci v družini ogroženi, pošten postopek z vidika varstva pravic otroka in oseb, ki zanj skrbijo, čim manj odvzemov otrok staršem, rehabilitacijo družine, v primerih pa, ko družine ni več mogoče rehabilitirati, otroku zagotoviti stalno nadomestno vzgojo in varstvo. Osnovno načelo, po katerem se zakonik pri tem ravna je, da so za otrokovo vzgojo in varstvo v prvi vrsti odgovorni otrokovi starši in v posledici tega načelo najblažjega posega. Pri izbiri ukrepov za varstvo koristi otrok je treba upoštevati tudi načelo koristi

otroka, ki ga je zakonik uvrstil med splošne določbe. Pomembni cilji zakonika so izboljšanje stanja pravne varnosti državljanov na področju odločanja v zakonskih in družinskih sporih ter poenotenje postopkov glede odločanja o ukrepih za varstvo koristi otrok ter hitrejša reševanje zadev na družinskem področju, kar je posebej pri odločanju o ukrepih za varstvo koristi otroka izrednega pomena, saj imajo predolgi postopki za otroka nepopravljive negativne posledice na njegov nadaljnji razvoj. **Eden od ciljev in hkrati način za doseg drugih ciljev družinskega zakonika je tudi okrepitev vloge in s tem kadrovskega in finančnega položaja Centrov za socialno delo, ki je nujno potrebna za učinkovito in strokovno izvajanje njihovega osnovnega poslanstva. Ta cilj se zasleduje z ločitvijo oblastne funkcije Centrov za socialno delo (odločanja) od strokovne in svetovalne funkcije, ki naj bi jo Centri za socialno delo obdržali kot temelj vseh njihovih aktivnosti na področju izvajanja družinske politike.**

Stroka se za nove sistemske rešitve, da o izvajanju ukrepov za varstvo koristi otrok odločajo sodišča, zavzema že dalj časa. Ni dvoma, da so **pravice otrok in ostalih subjektov bolj varovane, če se o njihovih pravicah in obveznostih odloča v sodnem postopku.** Po drugi strani pa sodniki rejništva v praksi ne poznajo enako dobro kot Centri za socialno delo, kar jim onemogoča, da bi o tej temi informirano in učinkovito odločali. Obdobje od sprejema zakonika do začetka njegove uporabe je zato potrebno dobro izkoristiti, da se **sodniki poglobljeno seznani s celotnim področjem rejništva.** Pri tem bodo imeli ključno vlogo prav Centri za socialno delo, katerih naloga je, da sodiščem predstavijo realnost rejništva v Sloveniji. **Centri za socialno delo bodo imeli na področju rejništva nedvomno zelo pomembno vlogo tudi v nadaljevanju pri izvajanju zakonika,** saj bodo še naprej opravljali svojo strokovno in svetovalno funkcijo. Odločitve, ki bodo torej po novem zaupane sodišču, se bodo tako še naprej v veliki meri naslanjale na mnenja, opažanja in strokovno delo Centrov za socialno delo.

Odvetnica Tanja Cirkvenčič

Odvetniška družba Dobravc - Tatalovič & Kač o.p., d.o.o.

Prednosti in pasti družbenih omrežij

Živimo v družbi, kjer nas tehnologija spremlja na vsakem koraku. Se še spomnimo, kako so bili četrto stoletje nazaj opremljeni naši avtomobili? Ni bilo nobenih senzorjev, navigacije, prostoročne napeljave za telefon. Za pisanje pisem smo uporabljali pisemski papir, za tipkanje pa še v veliki meri pisalne stroje. Na nek način je bilo življenje manj zapleteno, bolj umirjeno. Danes pa kamor pogledamo, je vse avtomatizirano, vedno znova se je potrebno nečesa naučiti, da lahko naprave sploh uporabimo.

Eno izmed področij, kjer je tehnološki razvoj doživel največji razmah, je zagotovo multimedija. S tem je mišljena vsa tehnika, ki jo uporabljamo največ za zabavo. Že televizor ni več samo televizor, ampak multimedijijski pripomoček, ki za delovanje potrebuje internetno povezavo.

Družbena omrežja so spletne mreže, ki so namenjene uporabi čim večjemu številu uporabnikov. Najpogostejše uporabljana sta Youtube in Facebook.

Youtube je mreža, kjer uporabniki nalagajo svoje prispevke, bodisi glasbene bodisi video posnetke ... Skoraj vsak od nas si je že kdaj poiskal svojo najljubšo skladbo na njem, morda tudi video posnetek, kako se kaj sestavi. **Dobra plat je, da na njem najdemo skoraj vse, kar bi nas zanimalo** (tudi kako postriči kremplje svojemu hišnemu ljubljencu). **Slaba plat pa je, da so otrokom dostopne tudi njim neprimerne vsebine**, veliko lahko najdemo kletvic, neprimerne in nespodobnega obnašanja ter tudi pornografskih vsebin.

Facebook je daleč najbolj popularno družbeno omrežje, kjer si pridobivamo prijatelje, ki jih v resnici poznamo ali pa povsem neznane ljudi. Glede na kronično pomanjkanje časa je morda dobra plat, da še imamo nekaj »družabnega življenja«, četudi le preko spleta. Obstaja mnogo pasti, ki jih uporaba FB prinaša, omejimo se le na najpogostejše:

- Množična sporočila lahko prenesejo virus na vašo napravo in jo trajno poškodujejo.

- Pojavlja se veliko lažnih profilov oseb, ki kaj želijo od vas, npr. zbirajo denar za operacijo neke deklice v tujini (morda je kateri celo resničen, zato je dobro preveriti na kakšni uradni spletni strani),
- ponujajo hiter zaslužek z minimalnim vložkom denarja ...
- **Ogromno je raznih zlorab, ko neka oseba naveže stik pod drugim imenom in prične flirtanje. Če je to med odraslimi zreliimi osebami je to v redu, a na žalost na tak način pedofili pristopajo k našim otrokom. Zato je zelo pomembno, da otroke naučimo varne uporabe, da ne razkrijejo svojih osebnih in intimnih podatkov.**

Messenger je lahko samostojen ali pa se uporablja znotraj Facebooka za **pisanje kratkih sporočil**. Zelo veliko je sporočanja s čustvenimi simboli, najbolj znani so tako-imenovani »emoticon«(čustveni simboli) ali pri nas rečemo kar »smeškoti«.

Skype je pripomoček za video klicanje, kar je zelo priročno, kadar želimo komunicirati z nekom, ki je zelo daleč. Po eni plati zelo koristno in priročno, ker se vidimo z drugo osebo, po drugi pa slabo, ker oseba na drugi strani vidi naše okolje in našo intimo.

Viber je pripomoček za takojšnje sporočanje, ki uporabnikom omogoča pošiljanje sporočil, slik, videov in klicanje. Uporabniki lahko uporabljajo skupinske klepete, pošiljajo individualna sporočila, sledijo blagovnim znamkam in slavnim osebam v javnih pogovorih. (po Safe.si)

Snapchat se uporablja za pošiljanje fotografij in videoposnetkov, ki **po** nekaj sekundah, ko so pogledane, izginejo. Enako se zgodi, ko oba uporabnika zapustita klepet, le-ta izgine, kar da lažen občutek varnosti.

»**ASKfm** je družabno omrežje **v obliki platforme za postavljanje vprašanj in odgovarjanje** nanje, ki daje uporabnikom možnost da sprašujejo druge uporabnike in/ali odgovarjajo na njihova različna vprašanja popolnoma anonimno. Uporabniki (tudi neprijavljeni v ASKfm) si lahko ogledujejo profile drugih, odgovore in vprašanja, ki so jih ti dobili in nanje odgovorili in jim tudi sami postavijo vprašanja. Odgovori so lahko v besedilni ali video obliki. **To**

družabno omrežje je tudi med slovenskimi mladimi v zadnjem času precej popularno in že kratek obisk na strani razkrije, da se tam dogaja marsikaj (ustrahovanje, nadlegovanje, spolne slike, video posnetki mladoletnikov). Tudi s strani šol smo dobili kar nekaj vprašanj o tej spletni platformi, ko so na njej našli različne neprimerne vsebine naložene s strani njihovih učencev. » (Safe.si)

Twitter je družabno omrežje preko katerega se pošiljajo **kratki blogi**. Slabost tega je, da lahko kdorkoli najde katerikoli tweet, saj je javno dostopen in slabo zaščiten.

Pri nas v Sloveniji so popularni še: Tumblr, Instagram, Musical.ly, WhatsApp, Google+, Kik, Periskope, Steam, Twitch, Vine ...

Mi vsi smo uporabniki vsaj enega od omrežij. Dobro je, da jih poznamo, saj tako lažje svojim otrokom pomagamo pri izbiri in učenju varne uporabe. **Na spletni strani Safe.si lahko odkrijemo mnogo nasvetov in projektov, ki jih nudijo glede varne uporabe interneta.** Ena izmed poučnih vsebin, ki jih nudijo je:

Spletna družabna omrežja - 10 naj nasvetov:

1. Vpiši čim manj osebnih podatkov.
2. Upoštevaj starostno omejitev.
3. Nastavitve uredi, da lahko tvoje objave in profil vidijo le prijatelji.
4. Za prijatelje sprejemaj le ljudi, ki jih tudi v živo poznaš.
5. Nauči se prijaviti zlorabo, nadlegovanje, sovražno skupino, sliko, posnetek in blokirati osebo, izbrisati svoj profil.
6. Spoštuj zasebnost drugih.
7. Nikomur ne zaupaj svojega gesla.
8. Previdno z uporabo lokacijskih storitev v družabnih omrežjih.

9. Prek družabnih omrežjih se širijo tudi spam sporočila, virusi in goljufije. Ne odpiraj sporočil od neznancev in nenavadnih sporočil tvojih prijateljev.
10. Zavedaj se, da kar objaviš na družabnem omrežju na nek način predaš v last omrežja.

Vir: Safe.si (<https://safe.si/nasveti/druzabna-omrezja>)

Majda Vračko Zanič, prof. slov.

Risbica otroka, ki je v rejništvu

KAKO VZGAJAMO?

AVTORITATIVNA IN PERMISIVNA VZGOJA

Vzgojni stili: v tej številki bomo predstavili dva najpogostejša vzgojna stila, to sta trda vzgoja in mehka vzgoja.

Mnogo let nazaj je bila doba trde (avtoritarne) vzgoje. Potem je sledilo skoraj revolucionarno razmišljanje in prepričanje, ki je šlo vzporedno z demokracijo, da je potrebno otroke vzgajati čim bolj svobodno (mehki vzgojni pristop, permisivna vzgoja), kjer je otroku vse dovoljeno, ni skorajda nobenih omejitev... Pa se zdi, da smo čez nekaj časa spet ugotovili negativne plati slednjega pristopa in smo zopet v zagati, saj je vendar otroka potrebno pripraviti na samostojno življenje.

Najprej bomo osvetlili pojma avtoritarna (trda) in permisivna (mehka) vzgoja. Osredotočili se bomo na tiste bistvene značilnosti in po čem se najbolj oba vzgojna pristopa ločita.

Na začetku je treba poudariti, da je vzgoja zahteven proces in da kot starš vedno hočeš narediti najboljše možno za otroka. Zato se bomo dotaknili vzgojnih pristopov in poskušali ugotoviti, kakšne so dinamike znotraj posameznega pristopa.

Trdo vzgojni (avtoritarni) princip je tog, obseden z redom in strogostjo, ubogljivostjo ter kaznimi za svoje početje, ima strogo hierarhijo moči. Otroke starši nadzirajo in imajo nad njimi manipulacijo, otroci so v podrejenem položaju. Taki starši svoje potrebe postavljajo pred otrokove, na njihove potrebe in pravice so neodzivni. Pogosto otroka zavračajo, z njim malo komunicirajo in so mu nenaklonjeni, staršem več kot komunikacija pomeni, da otroci brezpogojno ubogajo. Starši otrokova čustva ignorirajo, lahko se iz njih norčujejo ali jih zanikajo. Starši poučujejo tako, da predavajo, grozijo, opominjajo, so zaskrbljeni. V takih družinah vlada diktatura, njihov vzgojni pristop je brezobziren, tam starši vedno zmagajo. Taki starši pristopajo do otroka z vidika moči, ki jo daje avtoriteta.

Iz takšnega vzgojnega pristopa se bo otrok naučil, da odnosi temeljijo na kritikah in ustrahovanju, malo pa o odnosih, kjer je toplina, sodelovanje in nežnost. Seveda bo tak način vzgoje s prisilo za nekaj časa v hišo prinesel red in disciplino, vendar bo otrok, ko ne boste imeli več moči nad njim, nehal biti poslušen. Kasneje v življenju se bodo pokazali negativni učinki tega vzgojenega pristopa, saj bo otrok postal agresiven, antisocialno obnašanje bo prineslo slabše duševno zdravje, zlorabljal bo svojega partnerja, otroke ali podobno oz. bodo drugi zlorabljali njega.

Mehki vzgojni stil (permisivni): pri tem stilu vzgajanja skorajda ni pravil, če pa že so, so zelo ohlapna in se njihove kršitve tolerira. Starši so do otrok nezahtevni, željam otrok vedno ustrezajo. Otrok lahko dela, kar hoče, čeprav v škodo drugim. Če od otrok karkoli zahtevajo, to ostane samo pri besedah, pravzaprav otroci pravila postavljajo staršem. Oba vzgojna pristopa – mehki in trdi – ne omogočata otroku zdravega izražanja čustev in občutij. Nekateri starši se za ta vzgojni način odločijo iz bojazni, da bodo ponavljali napake svojih staršev, ki so jih zlorabljali, zato se odločijo, da oni ne bodo takšni, kot so bili njihovi starši. Posledično postanejo pretirano popustljivi, v vzgoji ne postavljajo pravih omejitev in otroke razvajajo.

Tak vzgojni stil na prvi pogled zgleda, kot da so starši v podrejenem položaju. Mladostniki postavljajo pogoje in zahteve, ni omejitev, vse je dovoljeno. Starši gredo do te mere, da jih podkupujejo, vse iz razloga, ker želijo biti ljubljene in v središču pozornosti svojih otrok. Podkupovanje in pretirano nagrajevanje otrok je kot kamenjanje s poljubi. Starši ne upajo reči otroku ne in mu ne postavljajo mej. Zelo pomembno je, da otrok sliši jasen ne, saj se tako moralno in socialno razvija. Starševska ljubezen do otrok v tem primeru ni prava ljubezen, ampak je iskanje pozornosti in ljubezni od svojih otrok. Zato starši pričakujejo, da jim bodo otroci ljubezen vedno vračali, misleč, kaj vse so naredili za otroke.

Starši ta način vzgoje lahko izberejo tudi iz razloga, da otroci ne bi odšli od doma, ker se pri njih tako lepo počutijo in imajo vsega dovolj. Takim otrokom je težko oditi od doma. Ko pride čas odhoda, se predvsem ukvarjajo z občutki

krivde, ki jo nosijo do svojih »predobrih staršev«. Otroci zaradi svoje nesamostojnosti čutijo veliko jeze do staršev. Otrok se čuti dolžnega osrečevati svojo mater, to dela na različne načine, četudi se ne počuti najbolje, če je ne osreči, se počuti krivega. Nauči se pretvarjati, samo da je mati srečna, pa četudi na račun bolečine, ki je v njem. Nauči se skrbeti za druge. Če otroka vedno rešujejo pred čustvi in spornimi situacijami, se otrok navadi, da mu čustva določajo drugi, ne zna reševati svojih problemov, zato krivdo prelaga na druge.

Zdi se, da vlada nekakšno splošno razmišljanje, da gre razvajanje vzporedno s preveliko ljubeznijo. Pa ni zmeraj tako. Pri čem v bistvu gre pri razvajanju otroka?

Na žalost razvajanje nima nič s preveliko ljubeznijo do otroka. Tukaj gre za napačno razumevanje ljubezni. V današnjem času je otroka lažje podkupovati in razvajati, kot pa se z njim ukvarjati ter mu dati pravo vrednost, spodbudo, sočutje in pogum. Saj, če se starš začne ukvarjati z otrokovimi čustvi, mora biti tudi sam ranljiv in odprt. Zato so razvajeni otroci večkrat čustveno hladni in se težje živijo v vlogi drugega.

Starši so velikokrat zmedeni, kaj je in kaj ni razvajanje. Naštejmo nekaj primerov.

Razvajanje

Podkupovanje v imenu ljubezni. Ali bo moj otrok imel vse tisto, kar jaz nikoli nisem imel. Strah pred otrokom, da ga bom prizadel, če mu ne postavim mej. Strah matere, ki se je čustveno navezala na otroka, da jo bo zapustil.

Kaj ni razvajanje

Če je otrok v kakršni koli stiski, se ga posluša in se mu izkaže sočutje, kar pa ni razvajanje. Otroku se da vedeti, da so njegovi občutki za starša pomembni, izkazuje se mu tudi brezpogojna ljubezen, ki mu daje vrednost. Otroka se tudi pohvali. Otrok in starš lahko npr. skupaj opravita kakšno nalogo, saj se otrok

ob staršu lahko nauči prilagajanja in vedenja, da ima v njem oporo. Pri razvijanju ni opore.

Zelo pomembno je otroku postaviti meje in jasna načela. Zakaj je to tako pomembno in kaj se zgodi, če tega ni?

Meje pomenijo varnost in pripadnost, seveda pa morajo biti prožne in ne toge, kot so pri trdem vzgojnem pristopu. Če ni mej, otrok ne čuti varnosti in pripadnosti.

Še nekaj o smernicah, kaj je pravilno, kakšen pristop ubrati (primeri, pristopi, načini).

Veliko tega bomo povedali v naslednjem prispevku, kjer se bomo osredotočili predvsem na PROŽNO VZGOJO, ki ima podlago v vrednotah, spoštovanju, konstruktivnem učenju, jasnih mejah ter sočutju do otroka.

Andrej Omulec, mag.
družinske. terapije

Risbica otroka, ki je v rejništvu

VLOGA REJNIŠKEGA DRUŠTVA SLOVENIJE V SISTEMU REJNIŠTVA

Leta 2014 me je bivši otrok v rejništvu, mag. Darko Krajnc, povabil k sodelovanju v Rejniškem društvu Slovenije. Do takrat sem poznala rejništvo iz teorije, študijskega gradiva, časopisov in knjig. Že od nekdaj so vzbudili mojo pozornost otroci, ki so prepuščeni sami sebi, ki odraščajo v "drugačnem" okolju, ki niso deležni objema in toplote. Spomnim se prve zgodbe rejnice o življenju otroka, ki je v rejništvu. Jok. Obisk okrogle mize rejnic. Stiska. Prvi objem otroka, ki je v rejništvu. Nemoč. Zasvojilo me je.

V sodobni družbi, kjer šteje le uspeh in denar, so ljudje z obrobja potisnjeni v popolno anonimnost. Zdi se, da se za težave, s katerimi se spopadajo rejniki in tudi otroci v rejništvu, ki so de facto eksistencialnega pomena, ne briga nihče. Na podlagi pogovorov z rejnicami sem ugotovila, da se kljub temu, da obstaja zakonska podlaga za izvajanje rejništva, ki določa pravice in dolžnosti vseh vključenih, nenehno pojavljajo situacije, ki jih ni bilo mogoče predvideti. Vsakdanje težave, ki se pojavljajo v praksi, enostavno ni mogoče uokviriti v zakone. Rejniki in otroci v rejništvu se nenehno spopadajo s težavami, ki so jih prisiljeni reševati sami. Pri tem jim pomaga prefinjen socialni čut, odgovornost do sočloveka in vztrajnost.

To je bil tudi glavni razlog, da so se rejniki zatekli k medsebojnemu povezovanju, kjer si lahko medsebojno pomagajo, svetujejo, pa tudi tolažijo. To so formalno storili leta 2006 z ustanovitvijo Rejniškega društva Slovenije. Namen društva je dopolnjevati uradni program dela na področju rejništva in izvajati tiste vsebine, ki jih stroka ne more ali ne uspe izvajati. Od ustanovitve pa do danes je Rejniško društvo Slovenije izvajalo številne dejavnosti na področju rejništva, kot so tradicionalno srečanje rejniških družin v Razkrižju, javne razprave, okrogle mize, tabore za otroke v rejništvu ipd. V teh letih so k sodelovanju privabili številne strokovnjake na tem področju, ki skrbijo za kontinuirano in kakovostno delo. Rejniško društvo se je tako utrdilo kot vezni člen med rejnicami in Centrom za socialno delo, ki je zadolženo za formalni nadzor nad izvajanjem rejništva in z rejništvom povezanih dejavnosti.

V diplomski nalogi, ki jo predstavljam tukaj, smo **želeli ugotoviti, katere so tiste dejavnosti, ki jih izvaja Rejniško društvo Slovenije in predvsem kako te dejavnosti pripomorejo h kakovosti izvajanja rejniške dejavnosti, da bi le-ta bila čim bolj učinkovita.** Z analizo delovanja Rejniškega društva Slovenije smo poskušali ugotoviti, katere dejavnosti so bile v preteklosti uspešne in predvsem učinkovite, da bi lahko Rejniško društvo Slovenije v bodoče še bolj pripomoglo k temu, da bi bilo rejništvo čim manj boleče za otroka v rejništvu, matično družino in rejniško družino. Ugotovljene točke lahko vsem vpletenim v izvajanje rejniške dejavnosti služijo kot smerokaz za načrtovanje dejavnosti v bodoče, odpravljanje obstoječih težav in iskanje učinkovitih rešitev.

Ker so rejniki tisti, ki so definirani kot uporabniki zakona o izvajanju rejniške dejavnosti, nalog centra za socialno delo in projektov Rejniškega društva Slovenije smo prav njih želeli umestiti v sociološko obravnavo in smo na podlagi intervjuja z njimi poskušali ugotoviti naslednje:

- kako deluje Zakon o izvajanju rejniške dejavnosti v praksi,
- kako učinkovito Center za socialno delo izvaja svoje naloge,
- katere aktivnosti Rejniškega društva Slovenije koristijo rejnice in v kolikšni meri.

I. Učinkovitost Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti

Z Zakonom o izvajanju rejniške dejavnosti so določeni vsi postopki, pravice in dolžnosti vseh vpletenih v rejniško dejavnost, finančni vidik in tudi način izvajanja rejniške dejavnosti.

Na podlagi intervjujev z rejnici smo zaključili, da bi bil ZIRD potreben posodobitve, predvsem v določenih členih. Ocenili smo, da so v Zakonu dosledno in dobro zapisane dolžnosti rejnika. Zakon in praksa pa se najbolj razhajata pri pravicah rejnika, kjer bi moral dodeliti rejnikom večje pristojnosti glede vsakodnevnih in nujnih odločitev v zvezi z otrokom.

Pomanjkljivo je napisan zakon tudi glede izobraževanja, saj so za izvajanje rejniške dejavnosti potrebna izobraževanja, ki bi morala biti pogostejša. Da bi se izboljšala rejniška dejavnost, je z Zakonom potrebno urediti še naslednje: ureditev ustreznega plačila dela rejnicam, ureditev pravice do regresa in bolniškega staleža. Rejnice si torej želijo takšno zakonodajo, ki bi bila bližje njim in otrokom.

II. Vloga Centra za socialno delo

CSD ima zelo pomembno vlogo pri izvajanju rejniških aktivnosti tako z organizacijskega, kot tudi s strokovnega vidika. Večletna praksa CSD-jev in rejniških družin oziroma rejnikov je pokazala, da postaja vrzel med CSD-ji in rejniškimi družinami (pre)velika.

Ugotovili smo, da CSD-ji naloge po Katalogu javnih pooblastil, nalog po zakonu in storitev, ki jih izvajajo CSD-ji v praksi ne zmorejo izvajati v celoti. CSD-ji se sicer večinoma trudijo in proces rejništva izvajajo v skladu z zakonom, vendar pa je veliko odvisno od angažiranosti posameznih socialnih delavcev, celoten proces pa obremenjuje tudi obsežna dokumentacija, ki jo morajo voditi. Ugotovili smo, da CSD nima dovolj velike vloge pri pomoči vsem udeleženi, predvsem otroku in matični družini, ki bi potrebovala še posebej skrben nadzor in pomoč. Vzroke za pomanjkanje pomoči lahko pripišemo različnim dejavnikom. Med drugim so to predvsem pomanjkanje finančnih sredstev in strokovnih delavcev, organizacija dela, pa tudi premajhna osebna angažiranost nekaterih socialnih delavcev. Zato menimo, da bi bile potrebne spremembe glede finančnih in kadrovskih normativov za delo z rejniškimi družinami, veliko pa bi pripomogla tudi optimalna organizacija dela na CSD-jih.

III. Vloga Rejniškega društva Slovenije

Rejniško društvo Slovenije želi pomagati pri reševanju težav, ki nastajajo pri izvajanju rejništva, predvsem preko izmenjave izkušenj, samopomoči in medsebojne pomoči ter tako zvišati kvaliteto pri izvajanju rejništva.

Po interpretaciji intervjujev, opravljenih z rejnicami, smo ugotovili, da rejnice Rejniško društvo poznajo, z njim sodelujejo, saj vse koristijo nekatere njihove projekte. Večina izmed njih je koristila projekte Srečanje rejniških družin, revijo Rejniški glasnik, strokovno-zabavne tabore za otroke iz rejniških družin in okrogle mize. Večina sogovornic Rejniško društvo Slovenije potrebuje in podpira. Zaključimo lahko tudi, da bi delo RDS bilo še boljše, če bi bile bolj aktivne same rejnice in ne samo strokovni delavci, ki niso rejniki in posledično ne morejo videti vseh pomanjkljivosti v rejniškem sistemu. Pomanjkljivosti lahko najdemo tudi v informiranju samih rejnikov o aktivnostih društva.

Namen diplomske naloge je bil ugotoviti, katere aktivnosti Rejniškega društva Slovenije predstavljajo v sistemu rejništva dodano vrednost. Na podlagi analize zgoraj omenjenih treh področij smo ugotovili, da opravlja Rejniško društvo Slovenije v sistemu rejništva več vlog, ki smo jih v sklepu opredelili in podali konkretne rešitve za napredek in izboljšanje pri samem delu Rejniškega društva Slovenije. Te so:

1. RDS IMA POVEZOVALNO IN ANALITIČNO VLOGO TER TAKO OPOZARJA STROKO NA ODPRTA VPRAŠANJA IN TEŽAVE PRI IZVAJANJU REJNIŠTVA

RDS ima funkcijo povezovanja med samimi rejniki in uradno stroko, s čimer prenaša informacije s terena do uradne stroke in zakonodajalca. Bili so zastopani v delovni skupini za pripravo novega Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti, kjer so s predlogi s terena v določenih točkah uspeli zakonodajo

približati praksi. Vendar pa vse težave, ki se v praksi pojavljajo, niso uspeli urediti v zakonu, saj zakonodajalec vseh njihovih predlogov ni sprejel.

Analitično vlogo izpolnjujejo v raziskovanju praktičnih primerov rejništva, s pridobivanjem predlogov s strani izvajalcev rejniške dejavnosti in otrok v rejništvu. Zbiranje opisov težav, s katerimi se srečujejo rejniki pri svojem delu, pri urejanju raznih stvari, pomoči za otroke, izvajajo večinoma na svojih dogodkih, od udeležencev. Iz vsega navedenega lahko zaključimo, da je analitična vloga Rejniškega društva Slovenije izvajana v ožjem obsegu, bolj kot študija posameznih primerov oziroma zbiranje izkušenj iz prakse. Širše, oziroma globlje funkcije analitičnega dela še ne izvajajo, zato v tem vidimo potencial za v prihodnje, kar bi lahko pripomoglo tudi k bolj utemeljenim predlogom za dopolnitev ZIRD-a.

Kar se tiče naslavljanja stroke z zaključki njihovega analitičnega dela, tudi opažamo možnosti za izboljšanje, saj večino izsledkov in pobud zgolj predstavijo splošni javnosti ali pošljejo pristojnemu ministrstvu. RDS bi se lahko v prihodnosti obračal direktno na akterje raznih strokovnih organizacij, še posebej različnih fakultet, ki skrbijo za teorijo ter za njeno prenovo in posodabljanje v skladu s prakso in duhom časa.

2. IZOBRAŽUJE

Društvo izvaja okrogle mize po vsej Sloveniji skozi celo leto. Slednje so izobraževalno informativne za rejnice in strokovne delavce ter širšo javnost. S tem izpolnjujejo strokovno izobraževalni namen društva, katerega zajemajo strokovna pomoč, izobraževanje ter svetovanje rejnicam in strokovnim delavcem na področju rejništva. Poleg izvajanja klasičnih okroglih miz, katerih tematika se spreminja, izvajajo tudi izobraževanja za izvajalce rejniške dejavnosti, po dogovoru s CSD-ji. Društvo vsaj enkrat letno izdaja tudi svoje glasilo Rejniški glasnik, katerega večji del zajemajo strokovni članki, povezani

s področjem rejništva ali vzgojo otrok, del pa izpovedi, izkušnje rejnic in otrok iz rejniških družin.

Glede na vse navedeno lahko ocenimo, da društvo dobro izpolnjuje poslanstvo izobraževanja. Napredek na tem področju vidimo v večjem sodelovanju s Fakulteto za socialno delo in ostalimi sorodnimi izobraževalnimi ustanovami ter da se društvo prijavi kot akreditirani izvajalec izobraževanj za področje rejništva pri Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

3. POVEZUJE REJNIŠKE DRUŽINE

To dejavnost RDS izvaja predvsem skozi organizacijo množičnih srečanj članov na Razkrižju. Izvajajo pa tudi manjše projekte, med njimi letovanje na morju in okrogle mize. Poleg rejniških družin povezujejo tudi samo otroke iz rejniških družin. Z organizacijo strokovno-zabavnih taborov, ki jih vodita družinski terapevt in socialna pedagoginja, se skozi igro in delo otroci zbližajo ter med seboj delijo svoje zgodbe, izkušnje, stiske. Otroci se zelo navežejo, ohranjajo stike in povedo, da so tabori prekratki.

Rejniško društvo Slovenije vsekakor povezuje rejniške družine pa tudi otroke iz rejniških družin. Ocenjujemo, da je ta vloga zelo dobrodošla, saj imajo takšna povezovanja predvsem terapevtsko funkcijo, kar potrjujejo tudi pričanja rejnic. Bi pa to povezovanje lahko bilo še veliko boljše in lažje, če bi RDS imel dostop do kontaktov vseh rejniških družin. Povezovanje rejniških družin namreč poteka večinoma preko Centrov za socialno delo, saj društvo nima kontaktov od vseh rejniških družin. Vzroke za to lahko iščemo v nižjih stroških informiranja, vendar pa ugotavljamo, da bi bila direktna komunikacija z rejniškimi družinami bolj učinkovita. V praksi se namreč komunikacija preko CSD-jev zelo razlikuje, odvisna je od zavzetosti posameznega strokovnega delavca na posameznem CSD-ju.

Še eno možnost za nadaljnji razvoj funkcije povezovanja vidimo v tem, da bi na srečanja začel RDS vabiti tudi matične družine. S tem bi lahko v bolj sproščenem vzdušju okrepili sodelovanje med rejniškimi družinami in matičnimi družinami, kar je, kot smo že prej ugotovili, za učinkovito rejništvo zelo pomembno.

4. INFORMIRA

Rejniško društvo Slovenije informira svoje člane o svojih dejavnostih, o novostih na področju zakonodaje ter drugih aktualnostih na področju rejništva. Splošno javnost informira preko izjav za medije, največji direktni vir informiranja članov, vseh rejniških družin, strokovne in širše javnosti pa izvaja z izdajanjem Rejniškega glasnika. RDS ima tudi svojo spletno stran, s katero poskuša stopiti v korak z modernimi načini informiranja.

Ocenjujemo, da je vloga informiranja glede na položaj društva, ki deluje na prostovoljni bazi, zadovoljivo opravljena. Vendar pa bi informiranje javnosti predvsem preko spletnih kanalov lahko bilo boljše, bolj ažurno in včasih tudi ciljno. Sodobne komunikacijske poti namreč omogočajo veliko hitrejši pretok informacij, česar se tudi uporabniki vedno bolj zavedajo in tudi zahtevajo. Ob večjih dogodkih bi lahko Društvo izvajalo novinarske konference ali pa celo kakšne mini dogodke, manifestacije na prostem, kar bi tudi pripomoglo k prepoznavnosti RDS-a in s tem k večji vlogi in vplivu.

5. NUDI SODOBNO PSIHOTERAPEVTSKO POMOČ OTROKOM V REJNIŠTVU

Društvo nudi sodobno terapevtsko pomoč skozi organizacijo strokovno-zabavnih taborov, ki jih vodita magister družinske terapije in univerzitetno diplomirana socialna pedagoginja. Otroci se na taborih skozi igro in delo zbližajo ter med seboj delijo svoje zgodbe, izkušnje, stiske. Tukaj gre predvsem za odpiranje, premagovanje tabujev, stisk, odslikavo podobnosti v

izkušnjah, razlogih za namestitve v rejniško družino, primerjavo življenjskih zgodb, situacij v družinah in podobno. Poleg taborov nudi društvo tudi pomoč po potrebi. Za ta namen ima na spletni strani možnost naslavljanja anonimnih vprašanj, tako za otroke iz rejniških družin kot rejniške starše.

Glede na to, da otroci potrebujejo veliko psihoterapevtske pomoči, gre sklepati, da so tabori prekratki, pa tudi premalokrat izvedeni, saj ugotavljamo, da se ne izvajajo redno. Iz tega razloga tukaj menimo, da bi tako obliko pomoči otrokom kazalo še okrepiti. Na tem področju vidimo še veliko rezerve, predvsem v zagotavljanju redne psihoterapevtske pomoči otrokom iz rejniških družin. Tukaj velja omeniti razpis MDDSZ-ja za terapevtsko pomoč otrokom iz rejniških družin, kar bi omogočilo stalno in kontinuirano strokovno pomoč vsem otrokom iz rejniških družin, ki bi to potrebovale.

6. SE POVEZUJE S ŠOLO

Društvo se direktno s šolami povezuje preko prostovoljcev za učno pomoč otrokom iz rejniških družin, vendar lahko iz empiričnega dela sklepamo, da rednega povezovanja s šolami društvo nima. Tukaj vidimo potencial, saj je področje nerazvito in bi lahko predstavljalo društvu izziv, bodisi za zgolj občasno informiranje, ozaveščanje, poučevanje o rejništvu, bodisi za izvajanje izbirnih učnih vsebin. Vsekakor pa že samo pogovor o izkušnjah rejništva in pozitiven pristop pri razumevanju tega področja zmanjšuje stiske in stereotipe, ki pestijo otroke iz rejniških družin.

Diplomska naloga se osredotoča na delo Rejniškega društva Slovenije predvsem z vidika rejnic. Za temeljito analizo dejanskega stanja bi vsekakor bilo potrebno vključiti tudi mnenja strokovnih delavk na področju rejništva. S tem bi analiza dobila še večjo težo in širši, še bolj nevtralen pogled.

Rejništvo je eno izmed področij socialnega dela, ki je prepogosto premalo strokovno obdelano. Ljudje, ki so vključeni v sistem rejništva, se s težavami

spopadajo vsakodnevno. Vse prepogosto se zdi, da je težav vedno več, energije in denarja za reševanje le-teh pa vedno manj. Kanček k mozaiku reševanja teh težav smo ponudili tudi v omenjeni diplomski nalogi. Pa vendar tudi ta diplomska naloga dokazuje, da je vedno treba stremeti k izboljšavam, učiti se na napakah iz preteklosti in iskati nove in nove rešitve za težave, ki nastajajo.

Katja Dunaj, prof. soc. in geo.

Risbica otroka, ki je v rejništvu

Razmislek o reorganizaciji CSD

Na povabilo ministrice za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, dr. Anje Kopač Mrak, sem postal moderator posvetov o reorganizaciji Centrov za socialno delo. To delo opravljam kot nevtralni zunanji sodelavec, socialni delavec in predsednik Rejniškega društva Slovenije. Posveti so organizirani po vsej Sloveniji in lepo je srečati in spoznati večino strokovnih delavcev centrov za socialno delo, med katerimi je tudi kar nekaj mojih sošolk in sošolcev, ki jih že dolgo nisem srečal. Srečal pa sem tudi veliko strokovnih delavk s področja rejništva in ostalih, s katerimi smo se srečevali tudi že na dogodkih, ki jih izvajamo kot RDS.

Reorganizacija Centrov za socialno delo je potrebna in dobrodošla. Nameni so plemeniti, pravi učinek pa bo pokazal čas po njeni realizaciji. Spremembi organizacijske strukture in tehnološke preнове CSD bodo morale slediti tudi spremembe na področju dela, storitev. Poenotenje praks je izziv, ki ga delno ovira trenutna organizacijska struktura, delno pa tudi zelo raznoliki administrativno tehnični pogoji. In prav to je izziv za prvo fazo reorganizacije.

Razlogi za uvajanje sprememb so različni. Centri za socialno delo so v preteklem obdobju dobili veliko novih nalog, struktura in kadrovska zasedba pa je ostala bolj kot ne enaka. Soočajo se z veliko kadrovsko podhranjenostjo. Slovenija krepko zaostaja za povprečjem EU, ko gre za število zaposlenih strokovnih delavcev na število uporabnikov, dosegamo zgolj 60% povprečja EU. O tem se premalo govori.

Stanje v družbi je žal takšno, da zahteva vedno več socialnega dela. A v praksi ga dobi premalo, pa še tega velikokrat v neki suhoparni birokratski obliki, saj je država z nalaganjem vedno več administrativnih nalog CSD-jem, brez dodatnih kadrovskih okrepitev in izboljšave pogojev dela, slednjim odvzela preveč časa, ki bi moral biti namenjen uporabnikom.

Nekaj boljši izkoristek časa bo prinesla tehnološka prenova, nekaj ukrepi kot je informativna odločba in nekaj prve kadrovske okrepitve ter poenotenje dela. Bo pa poleg dodatnih kadrovskih okrepitev potrebno tudi delo na vsebinah, strokovno učenje, da bo socialno delo pridobilo na vrednosti.

Pričakovanja ljudi so velika. Direktno socialno delo se sooča z najbolj občutljivimi, osebnimi, intimnimi platmi človeških zgodb, ki jih je nemogoče reševati rokohitrsko v pisarnah.

Tudi v Rejniškem društvu Slovenije spremljamo uvajanje sprememb, saj si v praksi želimo še bolj poglobljeno socialno delo z rejniškimi in matičnimi družinami, bolj poenoteno prakso in kakovostne interdisciplinarne obravnave.

V društvu smo aktivni tudi pri soustvarjanju boljših pogojev za kakovostno opravljanje rejniške dejavnosti in izboljšave na področju strokovnega dela. Pripravili smo spisek naših predlogov, ki ga bomo ob letošnjih majskih dnevih družine javno predali pristojni ministrici.

Hvala vsem, ki ste prispevali predloge in, ki se aktivno vključujete v projekte našega društva.

mag. Darko Krajnc, dipl. soc. del.

Predsednik Rejniškega društva Slovenije (RDS)

»TRENUTEK ZAME«

Prosti čas rejnic in rejnikov

“Življenje je eno veliko platno, na katerega je smiselno nanesti čim več barv. Le tako bo pisano in iskriivo.” Danny Kaye

Vsak človek za svoje uravnoteženo delovanje tako v osebnem življenju kot v poklicu potrebuje sprostitev, počitek, občutek zadovoljstva in notranjega miru. Delo rejnikov je zahtevno, celodnevno, zahteva polno aktivnosti, nenehno pozornost, prilagajanje, učenje, velikokrat je tudi psihično naporno in stresno. Rejniki se usposablajo pretežno, kako skrbeti za otroke v rejništvu, kako komunicirati z vsemi udeleženi, zelo malokrat pa jih usmerjamo v razmišljanje, kako pomembno je njihovo dobro osebno počutje, zdravje, duševno ravnoesje in stabilnost za kreativno in dobro opravljanje njihovih nalog.

Prosti čas je pomemben tako za posameznika kot za skupni interes vse družine in ima velik vpliv na interakcijo ter komunikacijo. Različni avtorji različno definirajo pojem in pomen prostega časa. Mednarodna skupina raziskovalcev pod vodstvom Dumazedierja (1960) se je odločila za naslednjo opredelitev: Prosti čas se sestoji iz številnih dejavnosti, prek katerih posameznik lahko izrazi svojo lastno svobodno voljo - po počitku, zabavi, izpolnjevanju svojega znanja, izboljševanju svojih sposobnosti ali po povečanju svojega prostovoljnega sodelovanja v družbenem življenju, potem ko je opravil svoje poklicne, družinske in socialne obveznosti.

Prosti čas kot splošen družbeni pojav ima različne funkcije (socialne, zdravstvene, kulturne, pedagoške idr.). Po J. Dumazedierju (1960) ima prosti čas tri najpomembnejše funkcije: 1. Počitek, ki omogoča premagati utrujenost in napetosti vsakdanjega življenja. 2. Razvedrilo in zabava, ki sta usmerjena na ustvarjanje pogojev, ki naj bi uspešno prekinili vsakdanjo rutino in monotonijo. 3. Razvoj osebnosti, ki je eden od pogojev spontane rasti in afirmacije človekovih ustvarjalnih moči ter njegove zavesti.

Osnovni element prostega časa je osebna svoboda, ki se zaradi tega kosa z večino obveznosti in vlog moškega in ženske v družbi ter družini. Prosti čas lahko pojmuje kot vir, ki pripomore k stabilnosti in bogastvu osebnih ter družinskih odnosov oziroma kot vir, ki je nujen za razvojne možnosti. Torej prosti čas pomembno prispeva k dobremu počutju in zadovoljstvu posameznika. S tega vidika je prosti čas nujen prostor za svobodo, izraznost in razvoj osebnosti. Pomemben je tudi za skupni interes vse družine. Prosti čas daje kvaliteto posameznikovemu življenju, starševstvu in je socialni prostor starševstva ter družinskih odnosov. Družinsko življenje je zelo prepleteno s prostim časom. Splošno je znano, da tisti, ki imajo več časa, denarja, mobilnosti, izobrazbe in prijateljskih vezi, sodelujejo v večjem številu aktivnosti v prostem času. Partnerstvo v prostem času je glavni element dobrega zakonskega in družinskega življenja.

Kvaliteta preživljanja prostega časa neposredno vpliva na kvaliteto življenja posameznika in družine. Prosti čas ponuja priložnosti za ublažitev konfliktnih situacij, ki vodijo v osebno krizo ali krizo v družinski skupnosti ali celo razbitje družinske skupnosti. Skupno preživljanje prostega časa omogoča partnerjema in njunim družinskim članom bogatejšo partnersko in družinsko življenje ter delo, pri čemer je zelo pomemben element, da ga tako skupaj načrtujejo kot tudi preživijo. Tako se lahko starši bolj posvetijo drug drugemu, svojim otrokom, vzgojnim vprašanjem in odnosom v družini. Prosti čas je področje, polno različnih možnosti za počitek in razvoj ustvarjalnih sposobnosti, moralnih kvalitet, vzpostavljanja enakopravnosti med moškim in žensko ter iskrenih in bolj pravičnih odnosov tudi med generacijami.

Odnos do prostega časa se tudi še v sedanjem času zelo razlikuje glede na spol. Ženske so danes še vedno veliko bolj vpete v družinsko življenje kot moški in si ravno zaradi tega večkrat ne vzamejo prostih trenutkov ali pa imajo celo občutek, da si prostega časa zase ne smejo vzeti. Raziskave kažejo, da si moški bolj odločno vzamejo čas za svoje hobije in pristočasne aktivnosti, ženske pa velikokrat mislijo, da jim ta čas ne pripada, ker morajo najprej vse postoriti tako na delovnem mestu kot doma. Njihova glavna skrb

so še vedno otroci in glede na vse te obveznosti se v njih ugnezdi občutek, da sploh nimajo pravice do lastnega osebnega prostega časa.

Posameznik, ki ne zna organizirati in realizirati svojega prostega časa, lahko hitro zapade v izgorelost.

Izgorelost je odvisna od več dejavnikov (osebnostnih posebnosti, psihične stabilnosti, vrednot posameznika, zdravja, zgodovine posameznika, delovnih obremenitev ...) in jo strokovnjaki opredeljujejo kot telesno, duševno in čustveno stanje izčrpanosti. Le –ta se odraža na vseh področjih posameznikovega življenja: delovnem področju, v osebnem življenju, družinskem življenju, v prostem času in drugih življenjskih področjih. Največkrat izgorevajo ljudje, ki jih okolica pozna kot odgovorne delavce, skrbne partnerje, predane starše in pridne otroke. Tako se doživljajo tudi sami in si na vso moč prizadevajo, da bi takšni tudi ostali. Takšne osebe imajo pogosto občutek, da nimajo časa za prostočasne dejavnosti, si ne vzamejo odmora in počitka.

Kako pa prosti čas preživljajo rejniki in rejnice? Kako poskrbijo zase, ali se znajo malo preusmeriti, spočiti? Katere aktivnosti so tiste, ki jim prinašajo dobro počutje? Kako si polnijo »baterije«? Ali sploh imajo kaj prostih trenutkov povsem zase?

Eno od izobraževanj rejnic in rejnikov v organizaciji Skupnosti CSD je namenjeno prav tej temi. 44 rejnic in rejnikov je v sklopu enega izmed teh izobraževanj izpolnilo anonimno anketo o tem, kako preživljajo svoj prosti čas.

Vprašanja so bila razdeljena na tri sklope in sicer: 1. Podatki o populaciji, 2. Dejavnosti v prostem času in koliko časa sploh lahko opredelijo kot prosti čas in 3. Pojmovanje prostega časa in njihove želje v zvezi s prostim časom.

Zavedam se, da je populacija vprašanih zelo majhna glede na celotno število rejnic in rejnikov, vendar pa nam kljub temu odgovori lahko dajo osnovo za razmišljanje tudi o tem področju življenja rejniških družin.

Podatki o anketiranih rejnicah in rejnikih

Odgovarjalo je 44 oseb od tega 39 žensk in 5 moških, torej 89 % žensk in 11 % moških. Največ tako žensk kot moških jih je bilo v starosti od 51 do 70 let in sicer okrog 60 %. Največ, približno 35 % oseb je imelo osnovnošolsko izobrazbo, približno 45 % je bilo oseb s poklicno ali srednješolsko izobrazbo, ostali so imeli višjo ali visoko izobrazbo (10 anketirancev). Večina anketiranih oseb je poročenih (73 %), nekaj pa je samskih, ločenih, ovdovelih – skupaj 12. Da je njihova prioriteta delovna aktivnost rejništvo, je navedlo 90 % oseb, ostali so navedli druga področja, kjer so verjetno zaposleni.

Dolžina dnevne obveznosti rejnikov

Na vprašanje, koliko časa traja vaš delovni dan, jih je **65 % odgovorilo da traja 12 ur in več, 30 % vprašanim traja delovni dan 8 do 12 ur** in le 5 % vprašanih je opredelilo, da njihov delovnik traja manj kot 8 ur.

Koliko prostega časa imajo na voljo

Približno **polovica rejnikov je odgovorilo, da imajo na dan 1 do 2 uri prostega časa** (47 % ali 21), 12 rejnikov ali **27 % je navedlo, da imajo dnevno manj kot eno uro prostega časa**, 10 jih je navedlo da si za prosti čas lahko vzamejo 2 do 4 ure dnevno (večina moški) in le ena oseba je navedla, da si lahko vzame več kot 4 uri dnevno zase.

Kaj počnejo v prostem času rejnice in rejniki?

Podatki kažejo, da **rejniki v prostem času najraje vrtnarijo, hodijo na sprehode, se družijo s prijatelji ali sorodniki, berejo, radi pomagajo drugim, hodijo na izlete in se relativno pogosto izobražujejo za višjo osebnostno rast, manj pogosto se ukvarjajo z različnimi hobiji.**

Nihče od anketiranih pa ni navedel, da redno izvaja jogo ali aktivno trenira kak šport, skoraj ne obiskujejo gledališča in koncertov ali kina, le peščica jih obiskuje fitnes ali organizirano telovadbo.

Navedli so še nekatere priljubljene prostočasne dejavnosti kot so križanke, ročna dela, ukvarjanje s konji, delo z ljudmi v organizacijah.

60% anketiranih ni včlanjenih v nobeno društvo. Približno 40 % jih je odgovorilo, da so aktivni v kakšnem društvu, združenju ali politični organizaciji. **Vseh 5 moških je družbeno aktivnih,** medtem ko **35 % rejnic** sodeluje ali so članice katerega od društev. **Največkrat so rejniki vključeni v razna humanitarna društva** kot so Karitas, Rdeči križ, Skavti. **Zelo pogosto so navajali članstvo v profesionalnih združenjih, kar lahko razumemo, da so člani regionalnih rejniških društev ali Rejniškega društva Slovenije.** Nekaj jih je aktivnih tudi v drugih društvih kot so Planinsko društvo, Taborniki, Sožitje, kulturna društva, turistično društvo, nekateri pa so vključeni v specializirana hobi društva: npr. Konjeniški klub, Romsko društvo, Društvo invalidov ... ali pa so družbeno aktivni v cerkvenih organizacijah ali družbeno političnih organizacijah, vendar v manjšem obsegu.

Kako si predstavljate prosti čas in kaj vam pomeni?

Največ rejnikov opredeljuje prosti čas (okrog 50 %) kot čas, ki ga preživijo z bližnjimi, sorodniki in prijatelji. Na drugem mestu po številu so rejniki opredelili prosti čas, kot **čas, ki ga porabijo samo zase (38 %).** Takrat počivajo, berejo, se sproščajo, sprehajajo ... V manjšem številu pa so se opredelili, da je prosti čas npr. ukvarjanje s hobiji, s športom, z družbeno političnim delovanjem, športni treningi ... Ena rejnica je napisala, da je zanjo prosti čas, ko piše pesmi.

65 % anketirancev je odgovorilo, da imajo prosto izbiro in možnost za preživljanje prostega časa in jih družina, partner ali otroci ne ovirajo. Le ena oseba je navedla, da so domači ljubosumni, če se ukvarja s prostočasnimi dejavnostmi, ostalih **30 % pa je navajalo, da čutijo močno obvezo do družine in jih otroci vedno potrebujejo, zato si ne morejo privoščiti toliko prostega časa, kot bi si želeli.**

Želje, ki jih zaradi dela ne morejo uresničiti

Če bi imeli vprašani vsak dan 2 uri prostega časa povsem zase, bi ga v največji meri porabili za sprehode, branje in pogovore s prijatelji. Nekateri bi si privoščili še: telovadbo, delo na vrtu, več bi gledali TV, poslušali bi glasbo, se ukvarjali z ročnimi deli, počivali, slikali, ukvarjali bi se s konji ...

Ob vprašanju, kako bi si organizirali prosti čas, če zanj ne bi imeli omejitev, pa se je domišljija razbohotila in odgovori so bili različni:

Največ rejnikov je navajalo, da bi bili več v naravi, se sprehajali, hodili v hribe, vrtnarili, skratka se več gibali in telovadili, tudi plesali. Veliko jih je izražalo željo po več potovanjih, obisku toplic, izletih, drugi si zopet želijo več kulture v smislu obiskovanja kulturnih prireditev, več časa za »surfanje« po spletu, branje ali podobne aktivnosti. Precej rejnikov je navajalo ideje v smislu počitka in pasivnega preživljanja prostega časa: počitek, TV, »zelo na izi«, uživanje brez omejitev ... Kar precej rejnic je navedlo, da jim preveč prostega časa sploh ne bi bilo všeč, saj bi jim bilo dolčas ter da jim je tako kot je, všeč.

Za zaključek

Razveseljivo je, da si rejnice in rejniki kljub celodnevni delovni obremenitvi znajo vzeti vsaj malce časa zase. To je zelo pomembno za njihovo osebno dobro počutje, stabilnost, zadovoljstvo in ne-nazadnje tudi za sposobnost kvalitetno opravljati delo v rejništvu. Prosti čas si organizirajo največkrat v skladu s svojimi zmožnostmi (tudi materialnimi) in je največkrat usmerjen v povezanost z drugimi ljudmi, naravo in knjigo.

Odnos do prostega časa pri rejnicah in rejnikih pa je zelo pomemben tudi zaradi tega, ker so s svojim delovanjem in načinom upravljanja s svojim časom vzor svojim otrokom. Otroci ob njih dobivajo pomembno informacijo, kako uravnoteženo živeti, ustvarjati osebno zadovoljstvo, pozitivno samopodobo in se s tem izogniti stresu, depresiji in izgorelosti.

Maksimiljana Mali, univ. dipl. soc. del.

PRAVLJICE

Odrasli se pravljic spominjamo iz svojega otroštva in v večini nam je kar samoumevno, da jih pripovedujemo tudi svojim otrokom. Pravljice so postale in ostajajo del otroštva. Glede na ugotovitve različnih strokovnjakov, predvsem psihologov, pa se

premalo zavedamo, kako pomembno vlogo igrajo pravljice v življenju otroka.

Odraslim pomeni prebiranje ali še boljše, pripovedovanje pravljič, predvsem čas, ki ga preživijo s svojim otrokom, morda ritual pred večernim spanjem, obogatitev besednega zaklada ali spodbujanje domišljije. Kaj pa pravljice pomenijo otroku? Zagotovo je zelo pomembno občutenje, da so si starši zanj vzeli čas, in da je priprava na večerno spanje prijetnejša. A otroku pravljica igra še eno vlogo.

Dojenček se približno pri 7. mesecu starosti začne zavedati, da z mamo nista eno, da sta ločena subjekta. V tistem času je pri otroku zelo aktualna igra »ku-ku«, ko se mamica otroku za kratek čas skrije in spet pokaže. Tako se dojenček (otrok) postopoma začne zavedati, da je samostojen subjekt. Postopoma, z zavedanjem samega sebe in zavedanjem okolja okrog sebe, razvija bolj kompleksna čustva in pomen vrednot – pri tem so pravljice v veliko pomoč.

Ko otrok posluša pripovedovanje pravljice (pravljica je bolj bogata in smiselna, če jo pripovedujemo in spreminjamo glas), se na čaroben način srečuje z najrazličnejšimi junaki, ki v njem vzbujaajo čustva.

Glavna značilnost pravljic je, da v njej nastopajo pravljlična bitja, ki so dobra, ljubezniva, pravična, mila in na drugi strani tista, ki so hudobna, nevarna, in maščevalna do soljudi.

Odnosi med dobrimi in slabimi junaki v otroku pričarajo občutke. Otrok se vživlja v pravljlične junake in ob poslušanju pravljice doživlja strah, srečo, veselje, olajšanje.

Z doživljanjem najrazličnejših občutkov in čustev pravljica otroku sporoča, da imamo vsi ljudje čustva in pomaga otroku razviti empatijo, omogoča mu, da se vživlja v soljudi. Pridobil bo spoznanje, kaj bodo občutili ljudje, če bo sam do njih zloben.

Prav tako pa spoznava, da ljudje niso samo dobri, ampak lahko tudi povzročijo občutke strahu, žalosti, jeze... Seveda je to za otroka pomembno spoznanje in priprava na odraslost, posebej zato, ker veliko otrok v svojem okolju spoznava pretežno dobra, pozitivna čustva.

Otrok pa v pravljici poleg t.i. pozitivnih čustev doživlja tudi negativne: žalost, strah, jezo. Vendar se vsakič znova uči ravnati z njimi in od pravljličnih junakov se uči, kako naj sam premaguje te ovire.

Ob vsem tem se utrjuje njegovo samozaupanje, izražanje čustev, empatija in osvajanje družbenih norm ter vrednot. Če otrok preko pravljice dobiva sporočila, da so hudobni kaznovani, dobri pa nagrajeni, bo to ponotranjil in bo imelo na njega večji učinek, kot če ga starša le seznanjata s pravili in prepovedmi o tem, kako se ne krade, ne laže ... In nasprotno. Ko bo ob pravljici doživel veselje babice, ki ji Rdeča Kapica prinese potico, bo tudi sam želel razveseliti svojo babico.

Nekaterim junakom v pravljici umrejo starši, druge poje volk, tepe zlobna mačeha ... Odraslim se pravljice pogosto zdijo preveč krute, da bi jih naši malčki poslušali. Pa vendar se mora otrok naučiti soočiti z žalostjo in strahom, da ju bo v resničnem življenju znal prepoznati in premagati.

Vsekakor pa je najpomembnejše, da pravljice izbiramo ustrezno z otrokovim razvojem in jih tako tudi pripovedujemo, saj bo dvoletnik pravljico razumel čisto drugače kot šestletnik.

Literatura:

- J. Milčinski, S. P. Toličič. *Pravljica za danes in jutri*. 1. izdaja. Ljubljana: DZS, 1992.
- R. Skynner, J. Cleese. *Družine in kako v njih preživeti*. Prevod: I. Ravnik. Ljubljana: Tangram, 1994.

Daša Gjerek, dipl. soc. del.

Dopuščanje ranljivosti

"Vemo, da ni na razpolago dovolj terapevtov za rejniške otroke," mi je v kratkem dopisu napisala ga. Maksa Mali, ko me je povabila, naj napišem nekaj besed za Rejniško glasilo. Tega kratkega besedila se lotevam s podobnim uvodnim spoštovanjem tako do odraslih kot do otrok v rejniških družinah, kakor sem se pred leti triurnega predavanja o travmatiziranosti za rejnice in rejnike iz MOL. Težko si predstavljam, da otrokom v rejništvu in tudi rejnikom *ne bi* koristila podpora – glede na izzive, s katerimi se srečujejo. Obenem pa vem še dvoje: da dopustiti, da si potreben pomoči, nikakor ni lahko, ter da ta "psihološka" pomoč ni kot hrana, ki jo dobiš in ti že koristi, ampak ti koristi samo, če dopuščaš, da te spreminja – spreminjati pa se ne želimo, če le ne začutimo, da je res treba. Zato je morda poleg vprašanja, koliko je terapevtov oziroma oseb, sposobnih *dobro* pomagati, enako ključno, koliko je takšnih staršev, rejnikov, učiteljev in nenazadnje terapevtov, ki so pomoč *pri osebnostnem zorenju* voljni in sposobni prejemati.

Če si vzgojitelj, starš ali rejnik, moraš biti močen, ker je nekdo drug nemočen (mlajši, uporniški, neobvladan, prestrašen). Toda srečevanje z nebogljenostjo otroka (ki morda prihaja na dan v jezi, upor ali nasilju) mora prej ali slej prebujati tudi tvojo nebogljenost. Po drugi strani pa je otrok v družini, kjer starši niso dovolj sposobni starševanja, moral postati močen, čeprav obenem ostaja šibek in nepotešen. *Zmes ranljivosti in moči*, ki obstaja v vseh družinah, zato še bolj živi v tistih, katerih člani so doživeli več nemoči, morda travmatičnega doživljanja (ki ni nujno dogodek, ampak stalno ozračje negotovosti, netrdnosti, mešanice ljubezni in zavračanja) ali kaotičnih sprememb in pa izgub. Rejniška družina ima takšne člane in včasih to niti niso samo otroci, kajti tudi rejniki lahko nosijo lastne rane.

Kadar si nemočen, potrebuješ pomoč. Ali ni tako? Od nekod se mora vzeti nekaj, kar ti omogoči, da tiste trenutke preživiš, nekaj, kar te podpre: kadar oseba, ki je tega zmožna, ni na voljo ali pa kadar sam ne moreš črpati od nje, črpaš iz sebe. Navadiš se, da pomoč drugega ni nekaj, kar poznaš, in zato tudi

meniš, da je ne potrebuješ. Na neki ravni tako postajaš "močen". Tu je izvor črno-belega pogleda, s katerim je prežeta tudi naša družba: nemoč in moč vidimo kot izključujoča se protipola. Če si nemočen, ranljiv ali šibek, je to slabo (doživljanje je vsekakor neprijetno in mučno in iz tega izhaja tudi naše vrednotenje) in nočeš, da bi se še ponavljalo. Obenem velja, da kdor pomaga, ni potreben pomoči (razen malo in občasno!) – če jo je zmožen dajati, naj bi bil namreč na drugem koncu osi kot šibki. Če bi torej v takem svetu oseba, ki pomaga in vzgaja, sebi in drugim priznavala, da ne zmore, in to ne samo enkrat, kaj vse bi privrelo iz vrtinca neprijetnih dvomov in odpora? **"Kaj se bo zgodilo, če si dopustim priznati nemoč? Kdo bo potem močen za te otroke in zame?"** To so smiselna vprašanja, vendar izhajajo iz omejenega pogleda. **Šele z izkustvom *dobre* podpore lahko spoznaš: Če si v določenih okoliščinah (kjer drugi pomaga tebi) zmožen biti ranljiv, si lahko v drugih toliko bolj trden! Šibkost in trdnost postajata partnerja. Točno to je tudi pot, po kateri lahko otroci v rejništvu razvijejo svoje večje duševno zdravje. Včasih je zelo pomembno, da mi, ki jim pomagamo, dovolj vemo prav o tej poti, in sicer preko lastne hoje po njej.**

Vsakdo, ki mu skrbniki v (ranem) otroštvu niso mogli dajati primerne podpore v trenutkih nemoči, razvije védenje "sem sam-a". V tistih okoliščinah je to pravilna in preživetvena ocena realnosti. Toda v rejniški družini (ali s psihoterapevtom) nisi več sam, na voljo imaš pomoč. Ker pa nisi vaje tega, da se je varno na nekoga nasloniti, ponudba podpore največkrat ni dovolj. **Pomembno je, da lahko začneš prehajati iz drže "ne moreš mi pomagati" ali "ne potrebujem pomoči" (pri odraslih se to lahko oblikuje v: "nimam časa, nimam denarja, ni zares nujno, bolj jo potrebuje kdo drug") k temu, da jo zmoreš prejemati. Žal šele *potem*, ko si dopustiš in tvegaš, da se nasloniš na nekoga, ki je zaupanja vreden, začeniš tudi doživljati, kar to tveganje osmišlja, potrjuje in nagraduje: doživljaš lastno ranljivost, vendar prvič tako, da je ne spremlja nemoč, temveč občutenje, da dobivaš hranila, nego in tolažbo. Tako del tvoje resnice postaja, da je tudi stanje ranljivosti znosno in celo bogato medosebno doživetje.**

Kje začeti? Vedno tam, kjer je možno. Če se korak k psihoterapevtki ne zdi pravi, jemljite pomoč (ne denarno, ampak čustveno, odnosno) tam, kjer čutite, da jo lahko. Če se le da, pa naj bo to jemanje redno in trajno, kakor tudi sami podpora trajno in vztrajno dajete drugim.

O avtorici: Sem psihologinja in delam kot psihoterapevtka z otroki, družinami in odraslimi v Ljubljani. Vodim tedensko psihodramsko terapevtsko skupino za odrasle. Precej let sem vodila terapevtska taborjenja za otroke s čustvenimi in vedenjskimi težavami. Več o meni: www.psihoterapija-jasnasolarovic.si. Če radi berete, vas vabim na svoja Spletanja.si. Za poletje 2017 vabim manjšo skupino zainteresiranih na petdnevni terapevtski dopust v koči sredi narave. Za prijave in vsa vprašanja sem na voljo po telefonu (031 652 512) ali e-pošti (jasna.solarovic@guest.arnes.si).

Jasna Solarović

Risbica otroka, ki je v rejništvu

Družina - moj smisel življenja

Življenje. Srečno, veselo, včasih tudi žalostno, kdaj pa kdaj kruto, zagotovo pa ne večno. Tudi če se nam včasih v življenju zdi, da nam gre vse narobe, in da iz tega preprosto ni več izhoda, moramo vedeti, da tako ne bo za vselej. Rek, da po dežju vedno posije sonce, zagotovo velja. Ljudje se večkrat sprašujemo, kaj je sploh njegov smisel? Na to vprašanje si odgovarjamo različno.

Tudi jaz in moja družina smo si večkrat postavili to vprašanje. To vprašanje sem si včasih tudi postavila že kot majhna deklica, a se je moje mnenje o smislu življenja tekom let vedno bolj in bolj spreminjalo. Postajala sem čedalje starejša, čedalje bolj sem razmišljala, ne le o sebi, o svojih skritih željah, za katere sem upala, da se mi bodo nekoč v življenju uresničile. Začela sem premišľevati tudi o drugih ljudeh, o čem oni razmišľjajo, kaj oni misľijo o smislu življenju, kaj je njegovo bistvo?

Po več letih človek zagotovo pride do odgovora na vprašanje o smislu življenja, čeprav o tem morda nikoli ni razmišľjal. Kot otrok sem bila zelo radovedna in me je zanimal prav vsak odgovor na moja vprašanja. Včasih na kakšno vprašanje odgovora nisem dobila in so še do danes ostala neodkrita. Recimo za primer: Kaj se skriva za vesoljem? To je primer enega mojega tipičnega vprašanja, katero mi buri domišľjijo še dandanes. Na nekatera vprašanja sem čez leta, ko sem postajala duhovno zreľjša, dobila odgovor.

Moj smisel življenja je osrečevati druge. Preprosto povedano, a v širokem pomenu. Je prav tako moj življenjski cilj, katerega sem si zadala uresničiti in ga tudi uresničujem. Ko sem se s starši in sestrice pogovorila o tem, smo v bistvu prišli do zakľjučka, da smo prav vsi enakega mnenja. Takrat smo se vsi skupaj odločili, da bomo vzeli otroke v rejniško oskrbo. Vedela sem, da je po svetu veliko otrok, ki potrebujejo našo pomoč, nikoli pa nisem pomislila, da so nam tako zelo blizu. Ko smo se odločili za naš velik korak v življenju, sem

bila zelo srečna, saj sem vedela, da je to nekaj zelo dobrega, to mi je narekoval moj notranji glas – vest. Vedela sem, da se mi bo po tem popolnoma spremenilo življenje, na začetku si morda nisem mogla predstavljati kako, vendar vam danes lahko povem, da na bolje.

Tako smo se po kar nekaj mesecih čakanja odpravili na prvo srečanje mojih novih »sestric in bratca«. Moji občutki so bili zelo mešani, saj nisem vedela, kaj pričakovati. Vendar, ko si videl njihove majhne, nedolžne oči, polne življenja in radosti, si vedel brez dvoma, da bi ga odpeljal domov ter ga vzel za svojega. Ta prvi vtis je pustil velik pečat v mojem srcu in se ga še danes spominjam z lepimi spomini, ki prav nikoli ne bodo zbledeli.

Prvi meseci so zagotovo za vse, ki so dovolj pogumni in se odločijo za ta velik korak, najhujši, tudi pri nas je bilo tako. Otrok je v teh prvih mesecih v nekem čustvenem neravnovesju, kar je logično. Pri nekaterih otrocih to traja malo dlje časa, pri nekaterih manj. Vsak posamezni otrok to odraža na drugačen način. Otroku je treba v tem obdobju še posebej stati ob strani, ga spodbujati in mu nuditi vso svojo ljubezen. Potrebno mu je posvetiti veliko časa, kar te tudi zelo psihično izčrpa, to govorim predvsem o svoji mami, na katero sem zaradi tega tudi zelo ponosna. Moč ti daje dejstvo, da počneš nekaj zelo dobrega. Čez čas ti otrok začne zaupati, na kar se stvari obrnejo na bolje. Na moje nove »sestre in brata« sem prav tako zelo ponosna, ker so tako majhni, a tako pogumni. Otroci ti čez čas zelo prirastejo k srcu in več ne veš kaj bi brez njih, prav enako se zgodi s strani otrok.

Danes smo jaz, moje »sestrice, bratec«, ati in mami velika srečna družina, za katero bi dala prav vse in je ne bi zamenjala za prav nič na svetu.

Za konec vam lahko samo še povem, da se moj življenjski cilj, katerega namen je osrečevati druge, uresničuje. Najlepše je, ko občutiš veselje, srečo ter jo deliš z drugimi. Ko zagledaš otroški nasmeh, te prevzame neverjetno dober občutek, veš da si na pravi poti. Iz svojih izkušenj vam lahko povem, da je le en nasmeh lahko dovolj, da ti polepša dan, to pa šteje največ.

Urška Horvat, 15 let (hči rejnice)

Moja zgodba

Pozdravljeni! Sem Linda, stara sem sedemnajst let in bi rada z vami delila svojo zgodbo, o tem, kako sem prišla v rejniško družino.

Torej: v moji matični družini je bil glavni vzrok mojega odhoda alkohol. Oba starša sta bila (še vedno sta) odvisnika od alkohola. Tako se nista znala kontrolirati v določenih situacijah in sta povzročala nenehne težave.

Leta 2011 sem s svojim starejšim bratom E. prišla v rejniško družino. Sprva nisem mogla dojeti, da se mi to dogaja. Spraševala sem se, zakaj ravno jaz, zakaj moja družina?

Rejništvo, kaj to sploh pomeni? Še preden sem prišla v takšno družino, sem o rejništvu mislila le najslabše.

A temu ni tako! Biti rejnik ni lahko. Ni enostavno nadomestiti starša v vseh pogledih. Moraš imeti več kot dobro srce. Imeti moraš veliko potrpežljivosti in hkrati razumevanja in ljubezni.

Nekateri rejniki sprejmejo otroka le zaradi denarja ali službe, kar je grozno. Za otroka, ki je živel v neprimernem okolju, kakor tudi jaz, je osnovni pogoj, da ima ob sebi nekoga, na katerega se lahko zanese, da mu pomaga, skrbi zanj, da ga ima rad kakor lastnega otroka.

Hvaležna sem Bogu, da me je napotil v družino, kjer sem srečna.

Moja starša še vedno nista naredila spremembe v življenju. Kljub temu ju imam rada, le njunih dejanj in načina življenja ne podpiram. Moja mama je še danes odvisnica, oče pa se poboljšuje, saj je odnehal s pitjem. Vendar to še ni dovolj za mojo vrnitev.

Moja rejnika sta zelo ljubeča, preprosta, razumevajoča starša, kot da bi jima bila ta služba pisana na kožo. Povedala sta mi, da sta to dosegla z molitvijo k Bogu. **Morala sta vsako misel podvreči Jezusu Kristusu in iskreno moliti, da**

bi jima Gospod pokazal pot, kako naj ravnata. Le tako jima je uspelo. Tudi vsem nam lahko, da bo naše delo blagoslovljeno.

Tako sem v rejniški družini že pet let in se počutim izjemno. Tudi odnos mojih staršev z rejniki je pozitiven. V vsem tem času sta se mi pridružili dve mlajši deklici, s katerima se dobro razumem.

Rada bi vam povedala, da se vsi lahko razumemo, le če mi to sami želimo. Moja zgodba se tu ni končala, saj se še ni vse zgodilo, kar bi se moralo.

Vsem rejnikom in otrokom želim Božji blagoslov v življenju.

Nasvidenje.

Linda

Risbica otroka, ki je v rejništvu

Andrej Rozman Roza

NEKAJ TI MORAM POVEDAT

Za vsakogar mora obstajati nekdo,
kateremu tako zaupa,
da se mu lahko zaupa,
ko mu je težko.

Za vsakogar mora obstajati nekdo,
ki ga razume in posluša,
ko mu je zmrznjena duša
in mu je v srcu slabo.

Nekdo, kateremu lahko zaupa tudi tiste težave,
ki bi jih najrajši izbrisal iz glave,
in mu lahko pove tudi to,
kar ni povedat lahko.

A pogovarjanje je za človeka
še bolj pomembno kot obleka
in hkrati danes redka stvar
za katero ni potreben denar.

Pogovarjanje ni le za zabavo,
zdravilno je tudi, ko imamo težavo
in se v lastnih mislih dušimo,
dokler jih še z nekom ne delimo.

Pogovarjanje je bližina in toplota,
s pogovarjanjem smo družina in skupina.
S pogovarjanjem se človek s človekom prepleta,
s pogovarjanjem smo mreža tudi zunaj interneta.

POT DO REJNIŠTVA

2. del: Spet doma

Situacija odvzema otrok moje sestre me je v trenutku spodbudila v to, da bi postala njuna rejnica. Zakaj pa ne. Bila sem pravkar poročena študentka. Mož je imel dobro službo, ki je zagotavljala dovolj prihodkov, da sva lahko živela v najemniškem stanovanju pri tem pa varčevala za življenje na svojem. Imela sva odprt in iskren odnos. Počutila sem se odgovorno, dobro opremljeno in samozavestno. Verjela sem, da zmorem prevzeti vlogo rejnice. Sploh pa sta bili tu dve moji mladoletni nečakinji, ki sta me potrebovali, kajti bili sta brez strehe nad glavo. Ne dobesedno, saj sta bivali pri rejnikih.

Pa vendar, če otrok ne more živeti pri starših ali pri kom iz širše družine, ampak v tretji družini, je občutek že tak. In je boleč, vsaj če po vseh družbenih standardih ni ovir za uveljavljanje rejniške pravice. Sorodniki bi ja naj imeli prednost pred ostalimi. Se vam ne zdi? Šlo je za moji bližnji sorodnici. Bližnji, pa čeprav smo redko kdaj imeli stike in se nismo dobro poznali. Bili sta hčeri moje sestre, s katero sem preživela del otroštva. Njo sem poznala in samo že zaradi tega sem ju imela rada in mi je bilo mar za njiju. Toda kljub temu situacija ni bila rožnata. Naj omenim, da se je ves proces dodelitve deklic "nekomu" v skrbništvo odvijal na sodišču. Začasne ukrepe kot so odločbe o tem kje bosta deklici nastanjeni v času dokler sodišče ne odloči o zadevi, kdo bo njun skrbnik, kako bodo potekali stiki ipd. pa je lahko odredil CSD.

Kmalu po odvzemu in namestitvi mojih nečakinj "neki" rejniški družini sem se začela spraševati zakaj ni CSD preveril ali bi bila namestitev mladoletnih deklic mogoča pri sorodnikih. Samo ugibala sem lahko zakaj se jim ni zdelo vredno stopiti v stik s sorodniki mojih nečakinj. Verjela sem, da so bili razlogi subjektivne narave. Nihče mi ni podal nobene razlage, saj takrat do nje nisem bila upravičena. Danes vem, da je bila odločitev CSD legitimna. Namreč sodni izvedenec je podal predlog, da se iz kroga potencialnih oseb za namestitev

otrok v rejništvo izvzamejo člani širše družine. Ta podatek sem prebrala iz sodniške listine. Ne vem na podlagi česa si je sodni izvedenec ustvaril mnenje, kakršno je podal, saj ni nikoli zaslišal kateregakoli člana širše družine. Pa vendar velja mnenje sodnega izvedenca za strokovno. Na kaj pa naj se stroka opira, če ne na strokovna mnenja. Veliko srečo sta deklici imeli, da je sodišče spoznalo, da obstaja utemeljeni dvom glede pravilnosti podanega mnenja, zato je določilo novega izvedenca. To in še en dogodek je v procesu dodelitve otrok širši družini odločilno vplival na končni izid.

Priznam, da sedaj, ko prebiram dokumentacijo sodišča, čutim ponos. Ponos, zato ker je sodnik zadevo obravnaval temeljito. Dolgo, vendar resno in natančno. S tem sem dobila možnost, da se pokažem in izkažem in to je bilo tisto kar sem lahko storila in kar je bilo v moji moči, da storim v korist deklic. No v korist ene od nečakinj. Starejšo od obeh deklic so zaradi upornišтва premestili v zavod, kasneje pa jo je na njeno željo v rejništvo toplo sprejela njena druga teta. Tako sem se jaz zavzemala samo za eno od nečakinj. Tisto, ki je ostala v rejništvu pri "drugi" rejniški družini. Zavzemala sem se za njeno pravico, da odrasča pri meni.

Aktivno sem sodelovala s centrom za socialno delo, čeprav to nikakor ni bilo prijetno delo. Na tem mestu bi rada poudarila, da cenim tudi socialni delavki, ki sta zastopali primer deklic. Naj kdorkoli trdi, da bi stroka morala ravnati objektivno, faktorja subjektivnosti enostavno ne moremo izključiti. To je človeški faktor. Tako pač je. Ne trdim, da je tako prav. Cenim pa, ker sta dali pomen mojim dejanjem, ker sta pred svoja čustva, interese postavili interes deklice. Hvaležna sem, ker sta omenjeni socialni delavki nazadnje podali sodišču pozitivno mnenje o meni in njuno delo je odločilno vplivalo na ugodno razsodbo sodišča. In taka drža ni samoumevna, zato jo cenim. Naj razložim. Od samega začetka sem čutila, da nam sorodnikom in s tem tudi meni CSD ni naklonjen. Socialni delavki sta si o širši družini že predhodno ustvarili očitno slabo mnenje. Če bi poskusila opisati sebe tako kot sem se doživljala skozi njune oči bi se opisala kot zahrbtno manipulatorko, kot nekoga, ki je bil tako malomaren, da je pustil, da so stvari "ušle" tako daleč,

zdaj pa se delam, da mi je mar. Mnogo tega je bilo, kar bi se mi dalo očitati. Ne vem kakšno mnenje sta delavki v resnici imeli o meni a z gotovostjo lahko trdim, da ni bilo lepo. Zanju je bilo pomembno, da sta bili mladoletni punči nastanjeni v urejeni rejniški družini. Tam sta bili v redu, varni in to je bilo to. Problem rešen. Sestanki, ki smo jih imeli so bili namenjeni izključno temu, da se dogovorimo, kdaj, kolikokrat in pod kakšnimi pogoji bodo deklice imele stike z nami sorodniki, se pravi tudi z mano. Prav nič ni bilo prijetno.

Če si predstavljate, da so tu tudi sorodniki po očetovi strani in da zaradi navezovanja in gradnje odnosov z rejniškimi starši obiski in stiki niso mogli potekati vsak teden, zato obiski in stiki niso bili pogosti. Stiki z mano oz. z vso družino po strani dekličine mame so potekali en vikend na šest tednov. Malokrat. Kakorkoli. Nisem imela veliko izbire. Vzela sem ponujeno. Vmes pa nisem počivala. Iskala sem informacije na katere bi se lahko uprla. Na mojo žalost ni bila nobena meni v prid. Jaz do mladoletne nečakinje nisem imela nobene pravice. Obrnila sem se na varuha otrokovih pravic. Tudi tam so me odslovili z pojasnilom, da nimam do deklice nobenih pravic in mi žal ne morejo pomagati. Povsod sem dobila občutek, da me obsojajo. Počutila sem se kot zločinka. Vendar nisem obupala. Vedela sem, da teh odnosov ne smem jemati osebno. Redno sem obiskovala nečakinjo pri rejnikih pa čeprav je to pomenilo 3 ure vožnje v eno smer in nazaj v kolikor ni bilo zastojev. Takšna razdalja je bila med našimi bivališči. Sreča je bila na moji strani saj sem lahko poleg svojih stikov izkoristila tudi dodatne priložnosti za obiske: Ti so se mi ponudili, ko so sorodniki po očetovi strani odpovedali obisk. Tako sem imela pogostejše stike in vse sem izkoristila. Poskrbela sem, da se je moja nečakinja dobro počutila pri meni na obisku. Potrudila sem se, da ji nisem govorila ničesar kar bi lahko negativno vplivalo na njeno počutje pri rejnikih. Prišla sem na vse sestanke. Z možem sva si uredila izredni sestanek, kjer sva oba izrazila pripravljenost skrbeti za deklici. Vsa ta dejanja so mi utirala pot do tega, da postanem rejnica in izkazala so se za pravilna. Čas je mineval in odnosi so se počasi spreminjali.

S časoma sem dobila občutek, da me na CSDju ne obsojajo tako kot prej. Pridobila sem si spoštovanje. Kljub temu so moje pobude za premestitev deklice k meni naletele na gluha ušesa. Sprva CSD ni želel premestiti deklico k meni, saj zanjo ne bi bilo dobro, da bi zamenjala šolo med šolskim letom. Ko pa se je šolsko leto bližalo koncu je CSD moj predlog o premestitvi zavrnil z razlogom češ, da ni nobenega zagotovila, da bo sodišče deklico res namestilo meni in da bi bilo zanjo skrajno slabo, če bi se kasneje morala ponovno seliti. Situacija ni bila meni v prid. Dlje je deklica ostajala pri rejnikih, težje bo zanjo, ko bo prišel čas odhoda. Dlje ostaja tam manj verjetno jo bo sodišče premestilo k meni. Zakaj bi jo, ko pa vse poteka tako gladko in dobro. Ostalo je samo še upanje. Razen tega, da sem bila "pridna" in se vedla v skladu s pričakovanji nisem mogla storiti ničesar več. Sedaj je bilo vse v rokah sodišča. Na pobudo CSD sem pisala celo sodniku, ki je vodil proces odločanja dodelitve otrok, da naj se vendarle odloči o zadevi in dodeli deklice nekomu v rejništvo. Podala sem tudi argumentirane razloge zakaj menim, da sem sama najprimernejša kandidatka za rejnico.

Proti koncu procesa mi je začelo zmanjkovati moči in sem si samo še želela, da se zadeva zaključi, ne glede na izid. Vse skupaj je trajalo več kot leto dni in žal mi je bilo za nečakinjo, ki je še zmeraj ostajala pri rejnikih in ki je bila negotova glede svoje prihodnosti. Želela si je namreč priti k meni. O tem sva se pogovarjali vsakič, ko sva bili skupaj. Prigovarjala sem ji, da jo imam rada ne glede na to ali ostane pri trenutnih rejnikih ali se preseli k meni. Na vse mogoče načine sem ji razlagala, da bodo tudi pri meni obveznosti, da ne bom nič žalostna, če bi si premislila, da je to tudi OK. Vsemu temu navkljub je bil odgovor enak: "še zmeraj si želim k tebi". Tako sem po nasvetu sorodnice naredila še zadnjo stvar, ki sem jo lahko. Prosila CSD naj napiše sodišču novo mnenje in vanj vključi tudi mene. To je še zadnja stvar, ki bo kot dokazno gradivo vplivalo na razsodbo. Hvaležna sem, ker se je CSD nemudoma odzval in napisal novo mnenje, ter ga posredoval pristojnemu sodišču. Teden dni kasneje je sodnik razpisal obravnavo in dodelil deklico k meni v rejništvo. Občutek veselja je bil nepopisen.

Od tod je vse steklo gladko. Postopek odhoda iz rejniške družine k meni je trajal dva meseca in z novim šolskim letom smo začeli pisati novo zgodbo.

Od tega sedaj mineva že četrto leto. Še danes sem vesela, da smo lahko skupaj. Cenim skupne trenutke in upam. Upam, da bodo moja dejanja obrodila dober sad...

Ana A. K., rejnica

Risbica otroka, ki je v rejništvu

KLUB REJNIŠKIH DRUŽIN MARIBOR

Zagrebška 72

2000 Maribor

e-pošta: klubrejnikihdruzinmaribor@gmail.com

Predstavitev delovanja Kluba rejniških družin Maribor

Klub rejniških družin Maribor je socialno humanitarno društvo, v katerem se od leta 1992 združujemo rejnice, rejniki in otroci, ki živijo v rejniških družinah. Namen društva je, da organiziramo različne aktivnosti za vse člane rejniških družin in še posebej za otroke v rejništvu. Druženje in povezovanje članov rejniških družin pomeni medsebojno podporo, učenje drug od drugega, dvig kvalitete rejništva.

Dvakrat letno v času krompirjevih in zimskih počitnic organiziramo kopanje za vse člane rejniških družin, spomladi gremo vedno na izlet, tokrat gremo v živalski vrt v Zagreb.

Izvajamo tudi izobraževanje za rejniške starše, letos smo že gostili dr. Gabi Čacinovič Vogrinčič, ki nam je predavala o vlogi vseh udeležениh v rejniškem procesu, jeseni pa bomo povabili še g. Heliodorja Cvetka, katerega bomo prosili za vzgojno temo iz njegovih bogatih izkušenj z otroki s posebnimi potrebami.

Družabna srečanja nam tudi niso tuja, saj vsako jesen priredimo piknik, na katerem se srečamo rejniške družine, nanj povabimo tudi organizacije s

katerimi sodelujemo: Društvo za boljši svet, Zveza prijateljev mladine Maribor, ...

Letos prvič sodelujemo v mednarodnem projektu s podobnimi društvi, tako tesno sodelujemo s hrvaškim Društvom udomiteljev Nade Ivanec, ki organizira letovanje otrok na morju.

Vsi, ki delamo v Klubu, smo prostovoljci, ki si svojo udeležbo na dogodkih plačamo sami, sredstva Kluba pa namenimo izključno za pokrivanje stroškov udeležbe naših otrok, saj nam je to prvobitnega pomena, da se otroci družijo, poznajo, si med sabo pomagajo z izmenjavo izkušenj in si gradijo dobro samopodobo v družbi vrstnikov s podobno bolečino.

Majda Vračko Zanič -

predsednica Kluba

Risbica otroka, ki je v rejništvu

REJNIŠTVO V ITALIJI

Sestavek je pripravljen po internetnih virih in so v njem podatki nekoliko starejšega tipa, vendar mislim, da bo za nas še vedno zanimiv in nam omogočal primerjavo ureditve italijanskega rejništva z našim.

V Italiji rejništvo opredeljujejo kot institucionalno ureditev civilnega sistema, ki temelji na začasni skrbi za otroke in mladostnike **do 18. leta** starosti tako italijanske narodnosti kot za tujce, ki se znajdejo v situaciji, da je njihova biološka družina nesposobna skrbeti zanje ali pa živi v neprimernih okoliščinah.

Rejništvo je institut, ki je usmerjen v pomoč otroku. V rejništvu naj bi imel otrok zagotovljene vse pravice kot ostali otroci in mladostniki, predvsem pa mu je zagotovljena pravica odraščati v okolju, ki je zanj najbolj spodbudno, to je družina. Nameščen naj bi bil v družino, ki bo sposobna zadovoljevati njegove osebne, vzgojne in čustvene potrebe ter razume poseben specifičen položaj otroka, njegove stiske in je usposobljena, da mu nudi pomoč.

Otroci so lahko nameščeni v rejništvo s soglasjem staršev ali ukrepom sodišča.

V Italiji imajo več oblik rejništva. Glede na časovno obdobje, koliko časa biva otrok v družini ločijo:

- rejništvo, kjer otrok biva in se rejniška družina opredeljuje kot njegov dom (»residential foster care«);
- dolgotrajno rejništvo (do 2 leti z možnostjo podaljšanja, ki ga odobri sodišče);
- kratkotrajno rejništvo (do 6 mesecev);
- dnevno rejništvo;
- Part –time rejništvo, ko otrok del časa preživi drugje, del časa pa v rejniški družini (kot pri nas vikend rejništvo);

- nadzorstvo in vodenje otroka s strani rejniške družine.

Ločijo tudi družine glede na posebno usposobljenost in sicer imajo specializirane družine za:

- invalidne otroke,
- majhne otroke do 3 let,
- mladostnike.

Kako v Italiji lahko postaneš rejnik?

Rejniki se prijavijo pri socialnih servisih, ki vodijo postopke usposabljanja kandidatov za rejništvo. Izobraževanje vodijo socialni delavci in psihologi, obsega pa različne intervjuje, teste in delavnice ter tudi en obisk na domu kandidatov, ki želijo postati rejniki.

Cilji izobraževanja so:

- Da kandidati za rejništvo pridobijo osnovne informacije o rejništvu in so opozorjeni na najpogostejše probleme in težave, ki močno vplivajo na rejnike in celotno rejniško družino.
- Spoznavanje družine in družinskih posebnosti kandidata (starost, delovna aktivnost, pogoji bivanja), njihovega odnosa do starševske vloge in spoznavanja njihovih socialnih veščin in socialne vključenosti.
- Spoznavanje odnosov v družini in funkcioniranje posameznika v njej.
- Spoznavanje motivov za rejništvo tako s strani posameznih družinskih članov kot družine kot celote.
- Preverjanje in spoznavanje za posameznega otroka z njegovimi specifičnimi potrebami, kako je družina pripravljena in sposobna zanj skrbeti.
- Usposabljanje predvideva tudi možnost vključitve v skupine rejnic in skupinsko delo s kandidati.
- Osveščanje o tem, da bo morala družina intenzivno sodelovati z biološko družino.

Trajanje usposabljanja in preverjanja družine traja 4 – 6 mesecev. Po zaključenem usposabljanju so kandidati vpisani kot rejniki v matično knjigo rejniških družin in šele tedaj lahko sprejmejo otroka, ki je po mnenju strokovnih delavcev za družino najbolj primeren in mu bodo lahko najbolj pomagali.

Višina rejnine je v posameznih regijah različna. Npr. v regiji Veneto (Benetke in okolici), je bila v letih 2010 mesečna rejnina za enega otroka 458,20 EUR in še določeni dodatki v smislu zavarovanja.

Kratek zgodovinski prikaz politike rejništva v Italiji

V letih od 1950 do 1970 je bila v Italiji še vedno prioriteta skrb za otroke, ki niso mogli živeti v lastni družini, **domska oblika varstva**. Te institucije so bile organizirane po principu funkcioniranja družine, lahko so sprejemali le manjše število otrok v eno skupino.

V letih od 1970 do 1980 je prišlo do decentralizacije v organizaciji socialnih institucij in je bila skrb za otroke naložena **lokalnim socialnim servisom**. Otroci so bili še vedno nameščeni večinoma v stanovanjske skupine, ki pa so bile tesno vključene v lokalno življenje. Otroci in mladi, ki so živeli v teh skupinah, so se vključevali v vse ostale institucije in servise kot drugi otroci: npr. obiskovali so javno šolo v lokalnem okolju, bili obravnavani v javnih zdravstvenih institucijah, se vključevali v lokalne oblike prostega časa ipd.

V osemdesetih letih pa je v stroki prišlo do premikov v smislu **močne kritike institucionalnih oblik skrbi za mladoletne otroke in obstoječega sistema**. Pojavljala so se vprašanja, zakaj otroci, ki jim je zatajila družina, nimajo pravice do družinskega življenja? V tem obdobju se je pričel intenziven razvoj stroke, ki je iskala nove poti in možnosti za otroke, ki ne morejo živeti v lastni družini.

Tako je v naslednjem desetletju prišlo do okrepitve stroke, pričeli so zaposlovati več profesionalnih socialnih delavcev na lokalnem nivoju, regulirali so prostovoljsko delo in dali **večji pomen rejništvu in pripravi**

kriterije za izbor rejniških družin. Uredili so tudi močno zunanjo kontrolo družin, supervizijo in spremljanje družin.

Zakonodaja je leta **1983 tudi opredelila pravico otroka do družinskega življenja**. Poudarjeno je bilo, da ima otrok prioriteto pravico bivati v svoji lastni družini. V primeru, da družina ni sposobna normalno opravljati svoje funkcije, so se državne strokovne službe dolžne prizadevati, da se odpravijo razlogi za neustrezno funkcioniranje družine. Zakonsko so tudi uredili kriterije za primer izločitve otroka iz biološke družine in **še, ko so bile izčrpane vse druge možnosti, je bilo možno namestiti otroka v rejništvo.**

V tistem obdobju se je pričelo tudi govoriti o pravicah otroka, ki naj bi imel svoje osebne pravice v vseh teh postopkih in tudi okviru položaja njegove družine.

Do pomembnega preobrata je prišlo **v letu 2001, ko so socialne reforme prinesle še večjo decentralizacijo delovanja v povezavi z rejništvom. Znan je zakon 149**, ki prinaša nov pogled na rejništvo in tudi na posvojitve. Še bolj so okrepili pravico otroka do družinskega življenja, najprej v lastni družini, in če to ni bilo mogoče, v rejniški. **Rejništvo naj bi bilo kratkotrajno in so ga z zakonom omejili na 2 leti. Imenovan je bil tudi varuh otrokovih pravic.**

Vzporedno s tem so se zelo okrepile tudi strokovne službe, ki so delovale na lokalni ravni, tako da so se oblike skrbi za otroka v vsaki pokrajini razvijale nekoliko drugače. Danes je organizirano socialno varstvo po pokrajinah in se od pokrajine do pokrajine precej razlikuje. Vsem pa je skupno, da so okrepili lokalne socialne servise, bolj so okrepili delo tudi z rejniškimi družinami in uvedli so nove tehnike in metode dela, kot so mediacija, spremljanje, terapevtsko delo in podobno.

Otroke v **zadnjem obdobju** praviloma vedno **najprej nameščajo v rejniško družino**, zadnja možnost je postala domska institucija. Rejniškim družinam tudi na osnovi formalnih in strokovnih smernic nudijo več suporta, usposabljanja, spremljanja in izobraževanja.

V kolikor otroku ni možno najti ustrezne rejniške družine, v Italiji še vedno delujejo po družinskem principu urejene male stanovanjske skupine, kjer lahko živi od 4 do 6 otrok. Navadno takšno stanovanjsko skupino vodi zakonski par ali vsaj profesionalni par, ki sta primerno usposobljena za vodenje in obravnavo vzgojno zahtevnih otrok .

Let 2009 je bilo v Italiji **15 200 rejniških družin** in **15 500 otrok v rejništvu**. Število rejniških otrok in tudi rejniških družin je v upadu. Rejništvo je bolj razvito v severnih regijah Italije, kjer deluje več socialnih servisov, in kjer je zaposlenih tudi več strokovnih delavcev za področje rejništva.

V rejništvu je največ mladostnikov in ta skupina otrok v rejništvu raste.

Večinoma so otroci staršem odvzeti s sklepom sodišča.

40 % otrok nameščenih v rejniške družine je že imelo izkušnjo življenja tudi v drugi družini ali zavodu.

V matično družino se vrne povprečno 1/3 otrok iz rejništva.

Vsaka četrta rejniška družina ima v rejništvu več kot enega otroka, največkrat več sorojencev.

Ugotavljajo, da omejitev rejništva na dve leti ni realna, saj resocializacija bioloških staršev ni možna v tem času. Potrebovali bi bolj fleksibilno uredbo, ki ne bi omejevala rejništva.

Zavzemajo se za to, da bi bila v vseh postopkih možna večja participacija samih otrok v rejništvu kot tudi bioloških staršev.

Pri delu z rejniškimi družinami poudarjajo, da rejniki prevečkrat dobijo pomanjkljive informacije o otroku ob namestitvi.

Rejniškim družinam skušajo nuditi čim več suporta in jih vključujejo v različne treninge, da bi postali še bolj senzibilni za potrebe otrok in potrebe bioloških staršev ter delovali na obstoječih pozitivnih sposobnostih – resursih: tako otroka kot biološke družine.

Delajo na utrjevanju rejniške mreže in spodbujajo povezovanje rejniških družin v različne skupine samopomoči, društva in druge asociacije.

Učijo se iz primerov dobre prakse in spodbujajo raziskovalno delo.

Poudarjajo, da je kljub vsem tem prizadevanjem še več odprtih vprašanj v povezavi z rejništvom.

Opozarjajo na težave mladostnikov ob odhodu iz rejništva, kjer imajo podobne težave kot pri nas, predvsem izpostavljajo stanovanjski problem. Zavzemajo se za to, da se po potrebi nadaljuje nujenje pomoči tem mladim tudi po odhodu iz rejništva in da se posebej v ta namen organizirajo socialni servisi. Predlagajo, da se ustanovi fundacija za pomoč pri urejanju stanovanja, plačevanju najemnine in za druge zadeve v zvezi z reševanjem stanovanjskega vprašanja mladim, ki prihajajo iz rejništva. Začetno najemnino naj bi garantirala država oziroma naj bi se krila iz rejnine. Predlagajo tudi tutorsko vlogo rejniških družin, ki naj bi še po izhodu v okviru dogovorjenih normativov nudila pomoč in svetovanje mladim, ki se osamosvajajo.

Poudarjajo, da potrebujejo tudi več socialnih servisov, ki bi izvajali določene specifične naloge pomoči vsem udeleženi v rejništvu: na primer mediacijo in ustvariti povezano mrežo vseh udeleženi v rejništvu ...

V zadnjem obdobju se v Italiji srečujejo z velikim številom migrantskih otrok brez staršev, za katere pripravljajo posebne programe in tudi rejnike specialno usposablja, da znajo nuditi pomoč tem otrokom iz drugih kultur.

www.synergia-net.it, fz@fondazionezancan.it.,

Prevod: Boris Bizjak

Priprava in oblikovanje prispevka:

Maksimiljana Mali, univ. dipl. soc. del

Obisk nepalske delegacije v Sloveniji

V naši rejniški družini v Novi vasi, ki je samo ena od rejniških družin na področju CSD Cerknica, smo bili 20. aprila 2017 počaščeni z obiskom nepalske delegacije, ki se je v Sloveniji mudila na tri - dnevem študijskem obisku, z namenom seznanitve s sistemom socialnega varstva v Sloveniji, s poudarkom na zaščiti otrok. Vzporedno pa so potekali tudi pogovori o vzpostavitvi sodelovanja na področju mednarodnih posvojitvev otrok iz Nepala v Slovenijo.

Tako je delegacija v času bivanja v Sloveniji obiskala Ministrstvo za delo, družino in enake možnosti, Fakulteto za socialno delo, Krizni center Palčica in še nekaj drugih ustanov.

Sedem člansko delegacijo, ki jo je vodil g. Manoj Kumar Kandel, odvetnik ter predsednik krovne nepalske organizacije "NGO Federation", ki skrbi za pravice otrok, so sestavljali še trije odvetniki, vodja ene od sirotišnic, dva pa sta bila tudi predstavnika visokošolskih ustanov iz Katmanduja. Delegacijo sta ves čas spremljala in pomagala pri koordinaciji obiskov častni konzul Nepala v Sloveniji, gospod Aswin Kumar Shrestha in direktor CSD Ljubljana Center, g. Zvone Mikič.

V Nepalju rejniškega sistema, ki bi ga podpirala država ne poznajo, za okoli 16.000 otrok - sirot, ki so nameščeni v 500 sirotišnicah po državi skrbijo nevladne organizacije. Po neuradnih ocenah pa še za okoli 300.000 ogroženih ali zapuščenih otrok neformalno poskrbijo sorodniki. Posvojitve otrok znotraj države potekajo po precej enostavnem sistemu. Pod bistveno zahtevnejšimi pogoji pa omogočajo tudi mednarodne posvojitve – trenutno so v Sloveniji posvojeni 4 otroci iz Nepala. Predstavniki nevladnih organizacij, ki te

sirotišnice vodijo, pa otroke, posvojene v tujino, redno spremljajo in občasno tudi obiskujejo. Tako so v času bivanja v Sloveniji, obiskali tudi vse 4 otroke v Sloveniji.

V okviru svojega obiska pri nas so se želeli podrobneje seznaniti z življenjem rejniške družine, obveznostmi, dolžnostmi in izobraževanjem rejnikov ter si ogledati bivalne pogoje.

V strokovnem delu pogovora ob obisku v naši rejniški družini sta sodelovala tudi direktorica CSD Cerknica, ga. Nina Bavdek in direktor CSD Ljubljana Center, g. Zvone Mikič. Gostje so imeli veliko zanimivih vprašanj, vsi skupaj pa smo jim poskušali podati konkretne in strokovne odgovore.

Obisk na Notranjskem so zaključili z ogledom Cerkniškega jezera in Postojnske jame. Za vse nas, ki smo pri izvedbi obiska sodelovali, pa je bilo srečanje prijetna, častna in res posebna izkušnja.

Strokovnim delavcem in direktorju CSD Ljubljana Center se zahvaljujemo za zaupanje in čast.

Petra Kogej - rejnica

Trdobojec Dejan Zavec o življenju v rejništvu

Tudi Dejan Zavec, najboljši slovenski boksar vseh časov, je odrasel kot otrok v rejništvu. Tega še vedno marsikdo ne ve, čeprav je Dejan o tem brez zadržkov spregovoril javno že večkrat. In prav zato se mi zdi pomembno, da nekaj prostora v našem glasilu, Rejniškem glasniku, namenimo tudi njegovi zgodbi. Njegov svetovno znani boksarski vzdevek Mister Simpatikus zelo nazorno pove za kakšnega človeka gre.

Oba z Dejanom sva zelo zaposlena, pa nama tokrat nikakor ni uspelo priti skupaj v živo. Zato sva se zmenila, da povzamem zelo dober intervju z Dejanom, ki ga je opravila novinarka POP TV Maja Sodja, za oddajo Epilog, pred božično novoletnimi prazniki dve leti nazaj, v kateri smo skupaj nastopili na temo rejništva. Se pa nadejam in veselim srečanja z Dejanom na našem letošnjem Srečanju članov in simpatizerjev Rejniškega društva Slovenije, ki bo letos 10. junija v Lendavi ☺

Težko otroštvo v družini, kjer je vladal alkohol, kjer so udarci padali dan za dnem, pozna naš boksarski šampion Dejan Zavec. Pri sedmih letih so ga poslali v internat, nato k teti na kmetijo, kjer je našel topel dom. Ko spregovori o svojem življenju je še bolj jasno, kako veliko, pogumno srce ima, kakšen borec v duši je Dejan Zavec in zakaj mu družina pomeni vse.

»Vsi me poznajo po športnem uspehu ampak za mene je največji uspeh, da sem uspel si ustvariti čudovito družino. Družina je moja celica, moj temelj, moj začetek in moj konec. Družina je za mene vse.« *Kot otrok prave družine, pravega doma, polnega ljubezni in toplote ni imel. Bilo je razmetano, neurejeno, boleče.*

»V družini je bil prisoten alkohol. Oče se je nad mamo izživljal tudi fizično. Tudi nad nami otroci, zaradi tega pa smo velikokrat hodili do sosedov, prijateljev, sorodnikov, kjer smo tudi velikokrat prenočili.«

Je najmlajši od štirih otrok. Najstarejši brat je od doma odšel hitro, prav tako sestra. Oba po osnovni šoli. Poiskala sta si službe, se osamosvojila. Dejana so poslali v ptujski internat.

»Bom rekel, da sem imel težave na samem začetku, ko sem prišel v internat. Ker mi je bilo zelo nepoznano. Bil sem oddan nekam, kjer je bilo urejeno, lepo, ampak mi ni bilo všeč in sem si kar nekajkrat 'izmislil' izhod, in to že kar v prvem razredu. Odcepetal sem na avtobus in pobegnil.«

»Med tem časom sem se čez vikende vračal do tete na kmetijo.«

Pri teti se je vedno počutil kot del družine. Nič drugačen. Tam mu je bilo pri srcu toplo.

Že v osnovni šoli je sanjal o življenju, ki so ga živeli njegovi vrstniki. Da imajo starše, da z njimi živijo.

»Ta slika mi je dala vizijo, če bi kdaj jaz imel možnost, bi si želel tako.«

A strah ga je bilo gledati v prihodnost, zato je v športu videl rešilno bilko. Če bom uspešen, me bo družba sprejela. Če bom uspešen, bom bolje živel. Da je lahko treniral, je delal.

»Kelnaril sem, delal v kuhinji, bil gradbenik, kamnosek, taksist, prodajalec, pa še najbrž sem kaj izpustil.«

So vas starši, teta, podpirali v tej želji po boksu, po športu?

»Glede na to, da smo živeli na kmetiji, je bilo v prvem planu delo. Niso bili ravno navdušeni nad športom. Šele ko sem imel prvi dvoboj, sem to s težavo izustil doma. In potem se je vse skupaj začelo«, z nasmehom na obrazu pove Dejan.

Čeprav se ukvarja z boksom nasilja ne mara, ga prezira.

»Pri družinskemu nasilju je pristop napačen. Policija pride, odpelje nasilneža, ta prespi na policijski postaji in se potem vrne nazaj v družino.«

Kljub trdemu življenju v hribovitem haloškem svetu, odmaknjenem, odpisanem, kljub razočaranju, je z mamo in očetom ohranil stike.

»Jaz verjamem, da mojim staršem, materi sploh, pa tudi očetu, ni bilo lahko. Seveda to ni opravičilo, za to, kar se je dogajalo. Ampak jaz ne obsojam mame, niti očeta.

»Z mamo sva se kdaj pogovarjala o tem, zakaj se ni odločila in odšla kam drugam. Težko je razumeti. Strah za nas otroke je bil prevelik. Ni našla v tistem času neke primerne zaščite, sigurnosti, da bi se lahko oddaljila takrat.«

»Oče je danes srečno ozdravljeni alkoholik, že 15 let. Ni ponosen na to, kar je storil v preteklosti in bi najbrž marsikaj spremenil, storil drugače.«

Nekdaj mukotrpno življenje, ko so vsi živeli ločeno, je tudi med bratoma in sestrama stkalo večne vezi.

»Ni nobenih zamer. Ni nobenih obsojanj. Komu je bilo težje, komu lažje. Danes smo vsi dobro. Vse to leži nekje postransko, globoko v nas. Tega se spominjamo le redko, če že, pa z nasmehom in z zavedanjem naše sreče, ki jo imamo sedaj. Lahko si ob rojstvu obsojen na čisto neke druge standarde, na

druga merila. Mi smo se vsi osamosvojili, imamo svoje družine in to je v bistvu naš uspeh. Se mi zdi, da lažje živimo, če odpuščamo.«

S Tanjo sva se udeležila tudi spektakla ob njegovem slovesu od aktivne tekmovalne boksarske poti, ki je potekal v nabito polni dvorani Tabor v Mariboru. Ganjenosti ni manjkalo. Najljubšo Dejanovo pesem »Ne bodi kot drugi« je v živo odpela Ditka. Kjer je Dejan, tam se občutki pozitivnosti kar kopičijo. Od tistega dne tudi jaz ponosno nosim majico šampiona, ki sem jo prejel ob včlanitvi v njegov klub podpornikov ☺

Več o Dejanu, njegovem življenju in športnih podvigih pa lahko preberete v knjigi "Trdobojec. Zgodba Dejana Zavca v dvanajstih rundah.". Gre za avtorizirano biografijo Dejana Zavca, najboljšega slovenskega boksarja vseh časov, ki jo je zapisal pesnik, publicist in športni navdušenec Esad Babačić.

Zapisal Darko Krajnc

Komentar intervjuja s strani urednice Rejniškega glasnika, dolgoletne strokovne delavke na področju rejništva, Maksimiljane Mali:

»Super intervju, res dobro predstavi čustvovanje, želje, vizije otroka in tudi uspeh mladega človeka, ki ni imel lepe mladosti. Zgodba je lahko učni material za vse udeležene v rejništvu.

Zgodbo sem (četudi sem gledala tisti Epilog, vendar mene se napisano velikokrat mnogo bolj dotakne) doživela kot zelo čustveno in odkrito, predvsem pa z močnim sporočilom za vse udeležene v rejništvu.

Sporočilo otrokom: moje življenje ni brezizhodno, lahko uspem v življenju, lahko imam srečno družino, lahko sem srečen, ponosen nase, s trdim delom zares uspem ... !

Za rejnike lahko pomeni učenje, kako otrok čuti svoje starše, kako jim lahko odpusti, starši se lahko spremenijo.

Dejanova zgodba ima tudi veliko sporočilnost za biološke starše - otroci nas nikoli ne pozabijo, radi nas imajo, nam odpustijo.

In nenazadnje za strokovne delavce, da znajo in se naučijo iz takšne zgodbe vse to izluščiti.«

Občina Brežice

Občina Velenje

Občina Koper

Občina Slovenj Gradec

Občina Straža

Občina Krško

Občina Bovec

Občina Juršinci

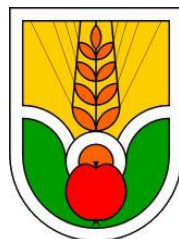
Občina Ljutomer

Občina Maribor

Občina Murska Sobota

Občina Puconci

Občina Trebnje

Občina Tržič

Občina Cerkno

Občina Veržej

**Občina Lendava
Lendva Köszég**

Občina Vojnik

Občina Ormož

Občina Beltinci

Občina Tišina

Občina Razkrižje

Zahvaljujemo se tudi vsem donatorjem in sponzorjem, ki na različne načine podpirajo delovanje našega društva.

Opravičilo in popravek pomote v Rejniškem glasniku št. 50

V lanskem Rejniškem glasniku št. 50 nam jo je krepko zagodel tiskarski škrat. Prišlo je do napačnega podpisa strokovnih člankov, **za kar se Ireni Zemljič in Petri Štrukelj iskreno opravičujemo.**

Irena Zemljič, univ. dipl. soc. del., je napisala članek z naslovom "**Obvezno usposabljanje rejnic in rejnikov v sistemu rejništva**" (napačno je bila podpisana Petra Štrukelj) in **Petra Štrukelj**, univ. dipl. psih., je napisala članek "**Kam po pomoč**" (napačno podpisana Irena Zemljič).

Še enkrat se za napako opravičujemo.

uredništvo Rejniškega glasnika

REJNIŠKI GLASNIK

Številka 51, maj 2017

Kontakti:

rejniskodrusterslovenije@gmail.com

Uredniški odbor:

Urednica: Maksimiljana Mali

Člani: Katja Dunaj, Jožica Goričan

Lektorica: Majda Vračko Zanič

Naklada: 1100 izvodov

Tisk: Dravski tisk d.o.o.

Izhaja: občasno